STRIPSCHRIFT

NR.65 PLUS ★ VERSCHIJNT MAANDELIJKS ★ MEI 1974 ★ PRIJS F. 2,25/BFR.35

★ HERDRUK 'RIK RINGERS LEIDT DE DANS' ★

INTERVIEW TIBET ★ CHICK BILL ★ RIK RINGERS

TINA ★ JAY LYNCH

★ 3e DEEL HERDRUK 'DE WONDEREN VAN MU' ★

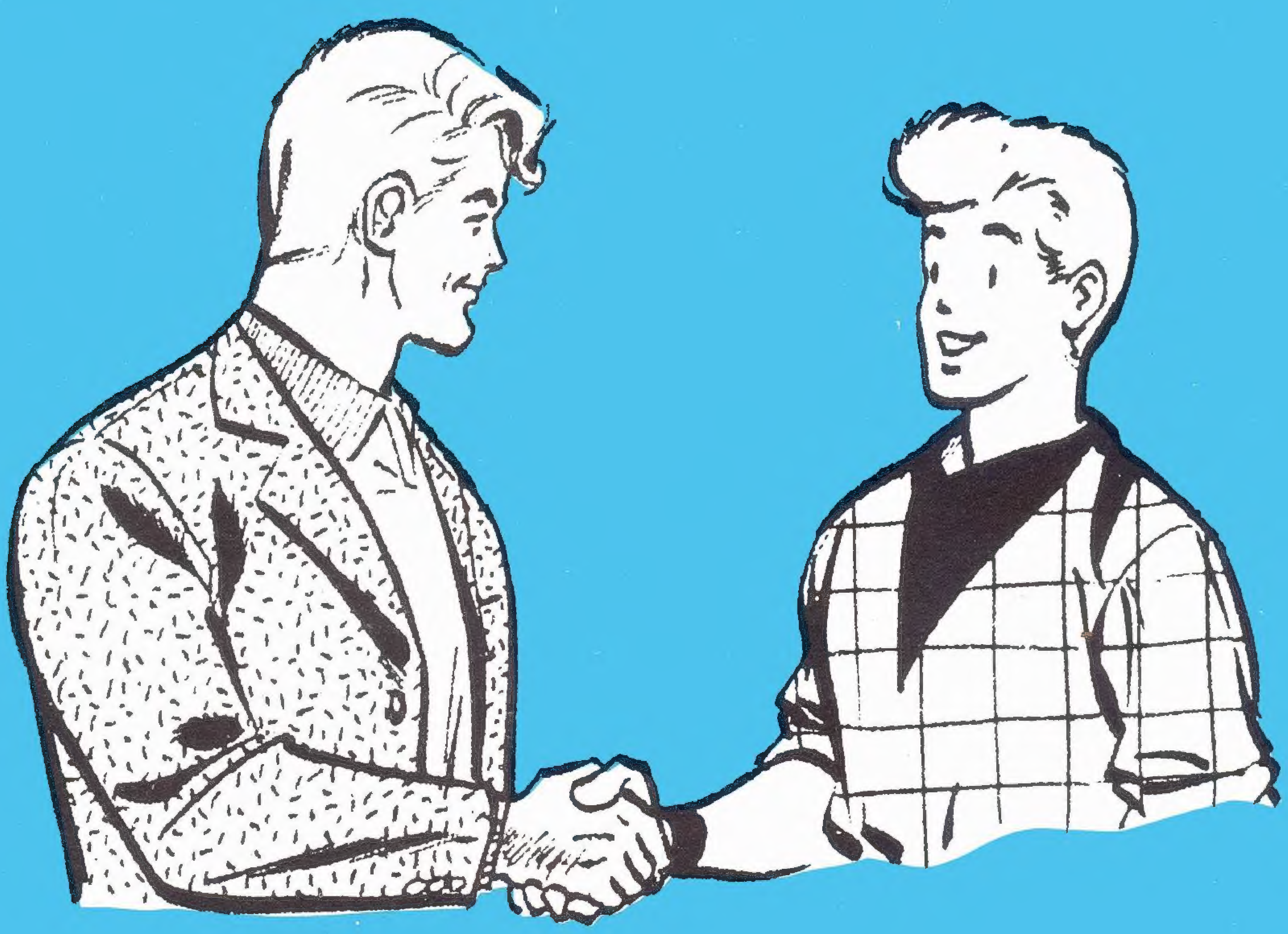

Ned Land snelt te hulp met zijn vlijmscherpe harpoen...

Ze varen de Perzische Golf binnen en het is kennelijk de bedoeling door te gaan naar de Rode Zee...

Ik geniet van elk ogenblik van deze reis, Ned.

Met uw wel
ergens langs
pingspoging

e boven

smaak
roemd!

Ik heb hem,
klaar voor

epte, en dan
oep, maar

itein Nemo ka
vorden, toch v

Wat zegt u
rdse waterwe

Inderdaad, ik verwachtte deze man. We hadden afgesproken elkaar hier te ontmoeten.

TOPPERS IN STRIP

wereldberoemde verhalen

NU IN SCHITTERENDE STRIPBOEKEN

Eindelijk zijn ze er! De beroemdste, mooiste, spannendste verhalen uit de wereldliteratuur NU in stripvorm. Elke week een nieuw verhaal. Geniet van de fraaie tekeningen in Jules Vernes '20.000 mijlen onder zee'. Zie hoe Robinson Crusoe leefde. Reis zelf mee in Quo Vadis. Beleef de ijzersterke avonturen van Robin Hood. Kortom: Kijk! Lees! Leef mee met de beroemde helden uit de historie in maar liefst 32 kleurrijke strippagina's. Elke week weer!

GRATIS en VOOR NIETS

Bij nummer 1 GRATIS een uniek boek met de historische achtergronden van de eerste 8 verhalen. Magnifiek geïllustreerd met oude gravures, prenten, foto's en tekeningen. En VOOR NIETS bij nummer 2 een vel met 8 stickers waarop de 8 hoofdfiguren staan uit de eerste serie verhalen.

Ja, nu is het mogelijk om in stripvorm te genieten van de mooiste verhalen die ooit geschreven zijn. Verhalen die zo de moeite waard zijn dat ze al vele malen verfilmd werden voor bioscoop of TV.

En er is **iedere week** een nieuw verhaal in strip.

Dit zijn de eerste 8:

Jules Verne - **20.000 mijlen onder zee**
Daniel Defoe - **Robinson Crusoe**
Hector Malot - **Alleen op de wereld**
Elliot Dooley - **Lawrence van Arabië**
Henryk Sienkiewicz - **Quo Vadis?**
Fenimore Cooper - **De laatste der Mohikanen**
Norman Stinnet - **Robin Hood**
Mark Twain - **De lotgevallen van Huckleberry Finn**

BESTELBON

Knip deze bon uit en stuur hem op, zonder postzegel, naar: Amsterdam Boek, Antwoordnummer 7154, Amsterdam.

☐ Ik abonneer mij voor tenminste 8 afleveringen à f 1,25. Hierbij krijg ik gratis het boek met de historische achtergronden van de eerste 8 verhalen. Ik betaal per 8 afleveringen met de acceptgirokaart die u mij toezendt.

De 8 afleveringen krijgt u via de post toegestuurd.

NAAM: _____

ADRES: _____

PLAATS: _____

Ook verkrijgbaar bij de boek- en tijdschriftenhandel

ST

Elke aflevering kost slechts f 1,25. Bij elke serie van 8 strips hoort een gratis boekje. Er is een prachtige verzamelband verkrijgbaar bij 16 boekjes.

CONAN

NUMMERS 36(maart 74), 37(april 74) en 38(mei 74).

BIJ ELKAAR *f* 5,- INKL. PORTO.

TE BESTELLEN VIA GIRO 3086024 tnv KOMMIKS BV i. o., Dr. Junghuhnstraat 33, Rijswijk zh.

FALATOFF

IS NU BIJ STRIPSCHRIFT TE BESTELLEN!!

ABONNEMENTSPRIJS VOOR 6 NUMMERS (18/19 tot en met 28/29) *f* 18,-.

ALBUM NR. 1 KOST *f* 17,25 (inklusief porto).

DIT ALBUM PLUS NUMMERS 14/15 en 16/17 *f* 22,25.

GIRO 3086024 tnv KOMMIKS BV i. o., Dr. Junghuhnstraat 33, Rijswijk zh.

kommiks· fanzine and book service

Vraag de gratis, inmiddels uitgebreide katalogus

kommiks bv

Postbus 1167

Rijswijk zh-2109.

REKTIFIKATIE:
Waarschijnlijk speelden de hoge koortsen die nu eenmaal met een voorhoofdsholte-ontsteking gepaard gaan onze lay outman parten toen hij de voorplaat van het aprilnummer van Stripschrift ontwierp. I.p.v. nr. 64 vermeldde hij nr. 65 op de cover. Om weer in gelijke tred te komen noemen we dit (mei)nummer 65 PLUS. In juni verschijnt dan gewoon nr. 66, terwijl we nr. 64 dus altijd zullen moeten ontberen. Sorry!

Mei 1974 - nummer 65 PLUS

STRIPSCHRIFT

uitgegeven door Kommiks BV i. o. voor

HET STRIPSCHAP

Nederlands centrum voor belangstellenden in strips, goedgekeurd bij Koninklijk Besluit van 30 september 1968.
Doel: de waardering bevorderen voor strips in het algemeen en Nederlandse strips in het bijzonder.

Uitgeverij Kommiks BV i. o., Dr. Junghuhnstraat 33 (postbus 1167), Rijswijk zh, 070-119336, half mei 070-941291.

STRIPSCHRIFT IS VERKRIJGBAAR:
via een abonnement (jan t/m dec) à *f* 22,50; giro 209948 tnv Stripschrift, uitg. van Kommiks BV i. o., postbus 1167, Rijswijk zh;
via een lidmaatschap/abonnement van Het Stripschap à *f* 30,-; giro 1513000 tnv de Penningmeester van Het Stripschap te Amsterdam;
in de losse verkoop à *f* 2,25.

DISTRIBUTEUR pour la France: Falatoff.

REDAKTIE: Kees de Bree, Rob van Eijck, Sandra Griffioen, Martin Wassington.
Dr. Junghuhnstraat 33, Rijswijk zh, 070-119336 - half mei 070-941291.
NIEUWSREDAKTIE: Kees de Bree, Martin Wassington.
Kinkerstraat 59''', Amsterdam, t. a. v. Kees de Bree.

VORMGEVING: Sandra Griffioen, Peter de Raaf.
ADVERTENTIE-AKWISITEUR: Peter de Raaf, 010-118947.
VASTE MEDEWERKERS: Hans van den Boom, Waldo van Dreven, Reinolt Duerings, Evert Geradts, Wim van Helden, Nico Noordermeer.
Aan dit nummer werkte verder mee: Hans Matla.

INHOUD:

Interview met Tibet	4
Chick Bill	7
Rik Ringers	11
Bibliografie Tibet	14
3e deel herdruk De Wonderen van Mu	15
Herdruk 'Rik Ringers leidt de dans'	19
Het meisjes-stripweekblad TINA	26
Bestuursmededelingen	28
Van Heinde en Verre (Jay Lynch)	28
Nieuwsrubriek	30
Boeken in 't kort	32

SUMMARY:
Stripschrift 65 PLUS brings you an interview with Tibet, an article about 'Chick Bill' and 'Rik Ringers' and a reprint of the comic-strip 'Rik Ringers leidt de dans' (R. R. leads the game). Furthermore there is an article about the magazine for girls 'TINA' (reviled by many). Evert Geradts tells you a couple of things about Jay Lynch, underground drawer from the USA.
Stripschrift no. 65 PLUS vous offre un interview avec Tibet, un article sur Chick Bill et Ric Hochet et une reprise de la bande 'Ric Hochet mène le jeu'. Ensuite il y a un article sur je journal pour filles 'TINA' (méprisé par beaucoup de gens). Evert Geradts dit quelques mots sur Jay Lynch, dessinateur américain 'underground'.

TIBET INTERVIEW

door ROB VAN EIJCK
met medewerking van HANS VAN DEN BOOM en MARTIN WASSINGTON.

Chick Bill, Kleine Poedel, Dog Bull en ook Kid Ordinn in vakantiekleding

Een van de stevige rotsen waarop de bladen 'Kuifje' en 'Ons Volkske' gebouwd zijn, is zeker wel de tekenaar Tibet, die reeds op zeer jeugdige leeftijd zijn diensten bij de Lombard uitgeverij kwam aanbieden en sindsdien niet meer uit genoemde bladen is weg te denken.
De jeugdsentimentalisten onder u zullen Tibet het beste kennen als de schepper van Chick Bill, die in gezelschap van sheriff Dog Bull, adjunkt-sheriff Kid Ordinn en Indiaantje Kleine Poedel onvervaard de strijd aanbond tegen allerlei geboefte in het toen nog Wilde Westen. Maar bij de meeste Kuifjeslezers is hij tegenwoordig veel populairder als tekenaar van detektivestrip Rik Ringers, die direkt na zijn ontstaan zeer hoog skoorde op de referenda van dit blad en dat altijd is blijven doen. De enorme populariteit van deze hedendaagse bestrijder van de misdaad is voor Tibet echter geen belemmering geweest bij zijn werk aan Chick Bill, want deze serie loopt nog altijd, en met sukses.
Na meer dan twintig jaar tekenen voor 'Kuifje' en 'Ons Volkske', en na zo'n slordige zestig verhalen van Chick Bill, een twintigtal Rik Ringersen, zo'n drieëntwintig avonturen van 'De Ravottersklub', nog wat belevenissen van 'De 3 L'len', allerlei korte verhaaltjes van Globul & Presto, Alphons e. a., een honderdtal karikaturen in de serie Tibettons en talloze illustraties, leek het ons hoog tijd worden eens een praatje te maken met de schepper van al dit fraais. O ja, voor wie het nog niet wist, de echte naam van de 43-jarige Tibet, die in Marseille is geboren, is Gilbert Gascard en zijn schuilnaam dankt hij aan zijn broer, voor wie de naam Gilbert op zeer jeugdige leeftijd onoverkomelijke taalproblemen opleverde en die hem dus maar Tibet noemde.

---Onder invloed waarvan waren Chick Bill & co. dieren toen de serie startte?
Tibet: Toen ik pas begon als tekenaar, werkte ik in de Disney-studio's in Brussel. Daar tekende ik dan figuren als Mickey Mouse en Donald Duck. Daarna ben ik bij Kuifje terechtgekomen als lay-outman; daar tekende ik titels, reklametekeningen etc., zoals iedere beginnende tekenaar. Op een gegeven moment vond Raymond Leblanc, de uitgever, dat er in Kuifje ook wat verhalen voor de kleinste lezers moesten komen. Dat gebeurde onder invloed van Mickey Magazine, dat omstreeks die tijd uitkwam, met allemaal dierenverhalen; Leblanc wilde toen omwille van de konkurrentie ook een paar dierenverhalen in Kuifje hebben. Hij heeft mij toen gevraagd dat eens te proberen, trouwens ook aan Craenhals, geloof ik. Leblanc vond het wel leuk wat ik gemaakt had en zo begon Chick Bill. Maar Hergé zag er helemaal niets in, Hergé vond - en vindt trouwens nog steeds - alles lelijk wat niet op zijn eigen stijl lijkt. Hij vond die kleine mannetjes met die veel te grote hoofden, zoals ik die tekende, gewoon monsterachtig en wilde het dan ook niet in Kuifje plaatsen.

chick bill in ons volkske

Omstreeks die tijd moest ik in Frankrijk in dienst en tijdens mijn diensttijd kreeg ik een brief van de hoofdredakteur waarin hij schreef dat hij begonnen was met het blad 'Junior'; dat is de Franse editie van 'Ons Volkske'. Hij had daar wat nieuwe verhalen voor nodig en zo kon ik Chick Bill toch nog plaatsen. Nog tijdens mijn diensttijd ben ik er aan gaan werken, maar vreemd genoeg vond ik het toen eigenlijk al niet leuk meer om mijn personages met dierenkoppen te tekenen. Ik had nl. in de tussentijd wat geoefend in het naturalistisch tekenen, om wat meer bij Hergé in de smaak te vallen. Als je je de Kuifjes uit die tijd nog herinnert dan weet je dat alle strips toen veel op die van Hergé leken: Jacobs, Martin, Bob de Moor en Cuvelier ook wel, allemaal realistisch. Omdat ik een hele tijd geoefend had in het realistisch tekenen, was ik de handigheid die ik had in het tekenen van Mickey-achtige figuurtjes kwijt geraakt. En beetje bij beetje ben ik de personages in Chick Bill wat menselijker gaan tekenen. Vreemd genoeg heeft de uitgever daar nooit iets van gezegd.

dog bull en louis de funès

---Waarom heb je speciaal déze dieren voor de figuren in Chick Bill uitgekozen?
T: Ik heb figuren gezocht die er leuk uitzagen, die geestig waren. Chick Bill was oor-

spronkelijk een leeuw, hij had dan ook manen. Dog Bull was natuurlijk een bulldog en Kid Ordinn was een varken, een sloom varken. Zijn naam is een Frans spreekwoord, nl. : 'Qui dort, dîne'. Dat is in het Nederlands erg moeilijk te vertalen. Kleine Poedel was eenvoudigweg een poedeltje.
---Waarom ben je een cowboy-strip gaan maken?
T: Ik weet het niet. Ik wist wel iets van cowboys af en verder leek het me gewoon wel leuk. Ik heb er geen spijt van dat ik Chick Bill c. s. als cowboys getekend heb, maar ik geloof toch ook weer niet dat het sukses daaraan te danken is. Ik gebruik de western eigenlijk alleen maar als een dekor, waartegen de personages hun spel opvoeren.
Sedert de tijd dat ze hun dierekoppen kwijtgeraakt zijn is er in hun uiterlijk nog maar weinig verandering gekomen. Ze zijn misschien wat ronder geworden, en hun karakter heeft zich wat meer uitgekristalliseerd.

Karikatuur van A. P. Duchâteau door Tibet

Het leukste werk vind ik het opzetten van de dialogen tussen Dog Bull en Kid Ordinn, de konfrontatie van twee zo verschillende karakters. Dog Bull is sjaggerijnig en zelfs gemeen, hij is dom en is er ontzettend trots op dat hij de chef is. Hij heeft wel iets van de filmster Louis de Funès, alhoewel Dog Bull er eerder was dan Louis de Funès. De Funès is net zo onrechtvaardig en net zo laf als Dog Bull. Toen ik tijden geleden voor het eerst een film van De Funès zag, herkende ik meteen Dog Bull. Ook vind je in Chick Bill nogal wat van Laurel en Hardy terug. In mijn jeugd heb ik al hun films gezien en dat heeft natuurlijk grote invloed op mij gehad. Dog Bull heeft karaktertrekken van Hardy en Kid Ordinn lijkt op Laurel. En zoals zo vaak, overkomt 'de idioot' veel minder akelige dingen dan 'de baas'. Het is mijn droom om nog eens een verhaal te maken zonder dekors, met alleen Dog Bull en

HET IS ALLEMAAL BEGONNEN MET DAT KRANTENBERICHTJE ... HEEL TOEVALLIG BEN IK ERBIJ BETROKKEN GERAAKT...
ZEG LIEVER, DAT JE GELUK GEHAD HEBT, RIK! ZONDER JOU ZOUDEN WE NOOIT HET AFSCHUWELIJKE GEHEIM VAN DE ROEKELOOS RIJDENDE AUTOMOBILIST ONTDEKT HEBBEN!
Automobilist reed door!
Vierjarige onder auto te Reet
Bromfietser zwaar gewond te Leuven
WELK AFSCHUWELIJK GEHEIM BEZORGT RIK HET GEVAARLIJKSTE AVONTUUR VAN ZIJN LEVEN?
WIE IS DE ROEKELOZE AUTOMOBILIST?
ZAL RIK LEVEND UIT DE KLAUWEN VAN ZIJN MACHTIGE TEGENSTANDER KOMEN?
VOLGENDE WEEK EEN NIEUW, ADEMBENEMEND ONDERZOEK, GELEID DOOR TIBET EN A P DUCHATEAU
VALSTRIK VOOR RIK RINGERS

Aankondiging in Robbedoes van nieuw Rik Ringers-verhaal

Kid Ordinn die tegen elkaar praten. Net zoals in de Peanuts gebeurt. Maar Schulz is nu eenmaal geniaal. . . . .

Tibet - zelfportret

rik ringers

Ik teken uitsluitend voor mijn plezier, om me te amuseren. Ik heb er geen behoefte aan om me met tekentechnische eksperimenten te gaan bemoeien, ik heb helemaal geen zin om erg moeilijk te gaan zitten doen. Ik heb op het moment de nodige afwisseling in mijn tekenwerk, omdat ik zowel Chick Bill als Rik Ringers teken. Als ik alleen Chick Bill zou doen, zou dat vervelend worden, maar door de afwisseling blijf ik alletwee de strips leuk vinden. Ik teken meestal vijf of zes pagina's Chick Bill achter elkaar; tegen die tijd begin ik het moeilijk te vinden om dialogen te bedenken. Ik moet dan op dat gebied even

Karikatuur van Bob de Moor door Tibet

Karikatuur van Hergé door Tibet

Duel tussen Morris en Tibet - uit Kuifje nr. 44 van 1967

HOE ? WAT ? MIJN TEKENING KOMT TE LAAT ? ZEG AAN DE HOOFDREDACTEUR DAT IK, INDIEN HIJ NIET TEVREDEN IS, HET WEEKBLAD ZAL KOPEN EN HEM AAN DE DEUR GOOIEN !

Onder het motto 'Wat zou ik zijn, indien ik geen tekenaar was' bedacht Tibet: PETROLEUMKONING! Of componist van top-hits ... Of toneelspeler... Alhoewel ik eerlijk moet bekennen dat het uitgeversberoep me aanlokt. Als uitgever heb je de gelegenheid tekenaars te ontmoeten en dat zijn zo'n aardige, geestige jongens! Uit Kuifje 51 van 1962.

MAAR... TOT OP HEDEN WAS HET RESULTAAT NIET SCHITTEREND! DIKZAK VEROORZAAKTE EEN WARE PANIEK IN DE STAD EN ZIJN RITJE HAD BESLIST HEEL SLECHT KUNNEN AFLOPEN!

Uit Ons Volkske: De Ravottersklub; v. l. n. r. Dikzak, Kampioen, Duimpke en Jan.

Filmversie van 'Het teken van Kameleon'. V. l. n. r. Michel Dupleix (inspekteur Kempers), Daniel Vigo (Rik Ringers), Jacques Lippe (commissaris Baardemakers) en Mireille Baert (Nadine).

uitrusten en daarvoor is Rik Ringers uitstekend geschikt. Ik krijg het komplete scenario van Duchâteau, met dialogen en alles, en ik hoef dat alleen maar te tekenen.

---Heb je helemaal geen eigen inbreng in de verhalen van Rik Ringers?

T: Het enige dat ik daaraan wel eens bijdraag zijn ideeën over de atmosfeer van een ver-

haal. Ik heb bijvoorbeeld eens geopperd een verhaal te laten spelen op het passagiersschip de 'France'. Duchâteau vond dat een goed idee en het is een erg goed verhaal geworden. Bovendien heeft het ons een cruise opgeleverd en dat is natuurlijk erg leuk. Ik heb ook eens voorgesteld een verhaal te maken dat volzat met bovennatuurlijke verschijnselen, die achteraf helemaal verklaarbaar zouden zijn. Dat was een groot probleem voor Duchâteau, een soort uitdaging. Hij heeft toen 'Spoken in de nacht' geschreven, waarin je echt gaat geloven dat er spoken bestaan.

---Rik Ringers heeft nog steeds hetzelfde jasje aan als vroeger.

T: Och, toen we er mee begonnen, gingen we uit van een sportieve jongeman; hij had dus een sportjasje aan. In de latere verhalen hebben we er niet meer zo op gelet. Waarom zou je het ook veranderen? Maar op een gegeven moment kregen we inderdaad in de gaten dat hij altijd in hetzelfde jasje liep en toen hebben we er prompt een geintje mee uitgehaald. We hebben Rik Ringers een keer zijn kast open laten doen en daarin hingen alleen maar van dat soort jasjes Overigens is de stijl van zijn jasjes wel van tijd tot tijd veranderd. Die volgt min of meer de mode. Net als zijn haardracht trouwens, Ik heb hem beetje bij beetje een modern kapsel aangemeten. Van dat hele korte haar, zoals Steve Warson dat bijv. nog heeft, dat zie je tegenwoordig niet meer. Iedere jongere heeft nu lang haar. Afgezien van mijn zoon dan, want die heeft er een hekel aan.

---Van wie is het idee voor Rik Ringers geweest?

T: Het idee was van mij. Ik wilde er altijd al een wat realistischer strip bij hebben. Ik heb toen aan Duchâteau gevraagd of hij voor mij een scenario wilde schrijven. We hadden al eens eerder samengewerkt, de tekst van 'Koenraad' bijv. was van hem. Dat was mijn eerste stripje, in 1951 voor Ons Volkske. Het was een kort verhaaltje, het was maar dertien pagina's lang. Ik had toen geen zin om met een lang verhaal te starten, omdat ik in dienst moest. Maar dertien bladzijden, dat kon net. De stijl van 'Koenraad' leek een beetje op die van Peyo.

---Je hebt in Ons Volkske toch ook nog een strip over een jongensklupje?

T: Ja, de 'Ravottersklub'. Dat was in de tijd dat ik nog goed in vorm was. Ik heb daar nu 23 verhalen van getekend, op scenario van Greg, van Duchâteau, en ook wel van mijzelf. Momenteel doe ik het samen met De Groot en Turk, maar zij hebben het ook erg druk en we tekenen er dan ook hooguit maar één verhaal per jaar van.

filmheld rik ringers

Maar om op Rik Ringers terug te komen. We zijn begonnen met detektive-raadsels op één pagina, met een illustratie erbij. We namen er een personage voor dat we in een paar korte verhalen al eens gebruikt hadden, nl. een zekere Rik Ringers. Van die raadsels zijn pakweg 140 afleveringen verschenen. Die serie sloeg enorm aan en Duchâteau en ik hebben toen het eerste vervolgverhaal gemaakt, dat was 'Wie is Kameleon', dat in 1961 in Kuifje verscheen. Bij het eerstvolgende referendum stond Rik Ringers al op de derde plaats een mooi sukses dus.

Er is trouwens ook nog een film geweest met Rik Ringers als hoofdpersoon. Het was een kleurenfilm van een half uur, met akteurs, maar die film heeft weinig of geen sukses gehad. De regisseur heeft het te goed willen doen, met als gevolg dat de spanning volledig weg was. Bovendien werd er erg slecht gespeeld. Dat lag niet aan de akteurs, die waren wel goed, maar ze kregen helemaal geen leiding. Die regisseur had tot dan toe alleen nog maar dokumentaires gemaakt, met mooie kleuren, mooie beelden en zo.

simpele stijl

Ik heb de grootste bewondering voor het werk van de moderne tekenaars, zoals Giraud, Hermann, Vance etc., maar ik vind wel dat de duidelijkheid van het verhaal te lijden heeft onder de tekeningen. Als ik werk van hen zie, vind ik het prachtig, maar het lokt niet erg aan tot lezen. Ik zelf heb natuurlijk een erg eenvoudige stijl en het voordeel daarvan is natuurlijk ook dat het veel sneller af is. Ik heb tijden gehad dat ik zes pagina's per week tekende: drie van Chick Bill, twee van Rik Ringers en nog wat van de 3 L'len. Van de laatste twee werden de dekors niet door mij getekend. Mittei is daarmee begonnen in 1959 tot en met het verhaal 'Dreiging op het witte scherm' dat was pakweg 1967. Daarna heeft Chris Denayer het een poos gedaan en nu ben ik bezig een nieuwe tekenaar op te leiden. Sinds een jaar of drie doe ik het wat rustiger aan. Ik haal nu lang niet meer mijn vroegere produktie. Waarschijnlijk zal dat mijn ware aard zijn. De Marseillanen hebben niet voor niets de naam erg lui te zijn..

CHICK BILL

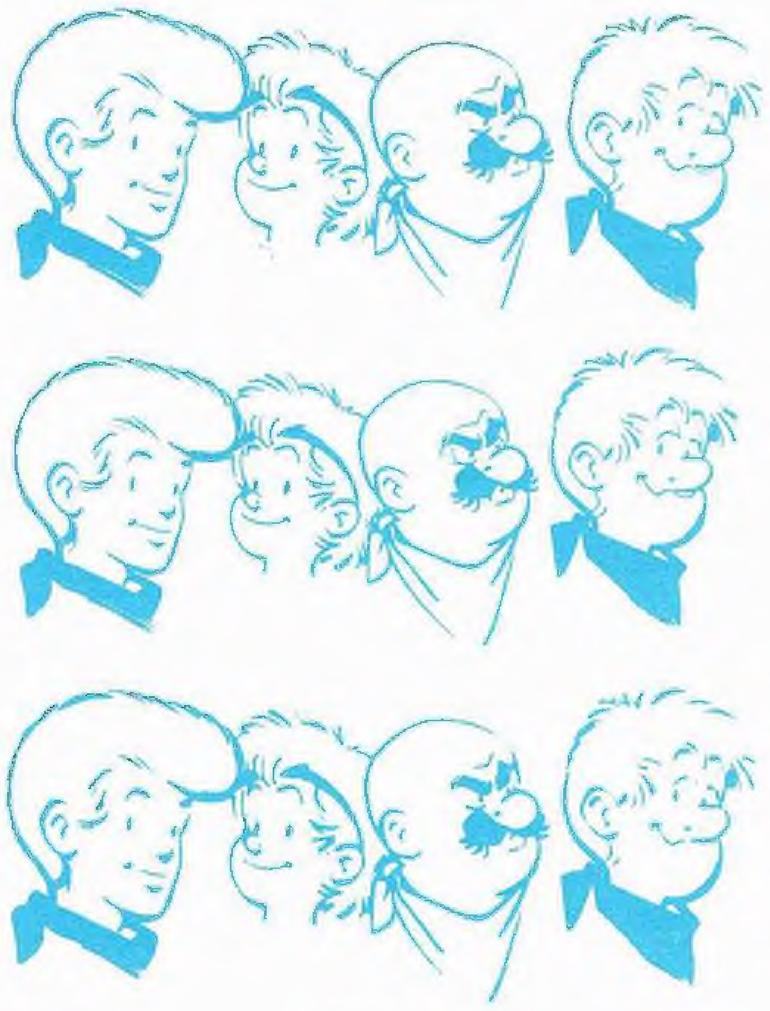

OFWEL: WAT JAMMER NOU, HET BEGON ZO LEUK

door WIM VAN HELDEN

In 1951 leverde Tibet voor de eerste maal strips aan het weekblad Kuifje. Voordien had hij al in Heroic gepubliceerd. Voor Kuifje tekende hij eerst enkele komplete verhalen, daarna volgden de eerste vervolgstripjes: reklameverhaaltjes voor o. m. Ajax fietsen en Helva uurwerken. In 1954, nummer 26, begint de eerste cowboystrip die hij voor Kuifje maakte: Pat Rick en Mass Tick tegen El Mocco de Wrede. Als dit verhaal in 1955/41 is afgelopen, begint in 1955/42 de publikatie van De Vier Woestijnratten, 'n avontuur van Chick Bill, de cowboy.

chez nous-junior, ons volkske, kuifje

Hoewel de Vier Woestijnratten het eerste Chick Bill avontuur in Kuifje is, is het niet het eerste Chick Bill verhaal dat ooit gepubliceerd is. Die eer komt Chick Bill contre l'Invisible toe, dat in april 1953 in Chez Nous-Junior begon. In Ons Volkske nummer 35 van 1954 (ruim 'n jaar later dan in het Franse zusterblad, dus) begint de Nederlandse versie van dit verhaal: Chick Bill tegen de Onzichtbare.
De verhalen van Chick Bill zijn in verschillende tijdschriften gepubliceerd. Sommige van die verhalen, maar lang niet allemaal, zijn als album uitgebracht. Ik zal eerst proberen uit te leggen wat, waar en hoe alles gepubliceerd is.
In Chez Nous-Junior (in het vervolg Junior genoemd) verschijnen achtereenvolgens de Chick Bill verhalen die in de oude kollektie Lombard als album zijn verschenen, dus de verhalen vanaf Chick Bill tegen de Onzichtbare tot en met De Schat van de Groene Boeddha. Ons Volkske publiceert deze verhalen ook, maar steeds achterlopend op Junior, totdat tegen het einde der vijftiger jaren Ons Volkske de achterstand inloopt door twee verhalen tegelijk te publiceren. Na De Schat van de Groene Boeddha, de laatste titel uit de oude Lombard kollektie, verschijnt in Junior/Ons Volkske De Neptunus is verdwenen, als album uitgebracht in de Kollektie Jong Europa. Vervolgens verschijnen in Junior/Ons Volkske achtereenvolgens alle verhalen die als albums ook respektievelijk in de Kollektie Jong Europa, de Kollektie Chick Bill en de (nieuwe) Lombard Kollektie zijn uitgegeven, of uitgegeven zullen worden, behalve De Zesde Desperado, 'n verhaal van zestig platen dat in 1963 in Junior/Ons Volkske stond en nooit als album is verschenen. De verhalen uit de oude Lombard Kollektie en de Koll. Jong Europa zijn nooit in Kuifje verschenen, evenmin als de verhalen uit de Koll. Chick Bill tot en met Het Raadselachtige Tibet. Vanaf Het Geheime Wapen van Kid Ordinn hebben de in album verschenen verhalen zowel in Junior/Ons Volkske als in Kuifje gestaan, echter weer met uitzondering van De Beelden van het Eiland, De Gevangene van Schotsj en De Bende van Kid Ordinn, deze drie verschenen alleen in Junior/Ons Volkske.

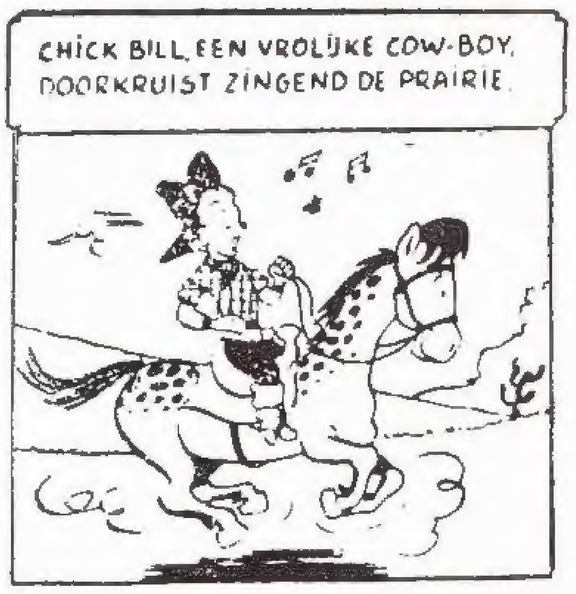

Chick Bill verschijnt

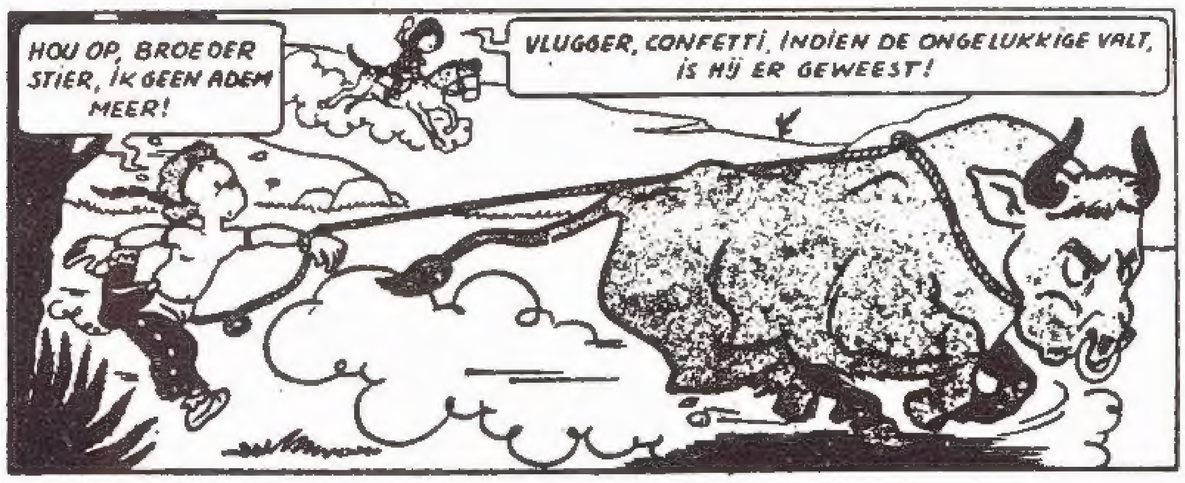

Eerste kennismaking met Kleine Poedel

Wel in Kuifje (nl. vrijwel onafgebroken tussen 1956/34 en 1959/24) stonden de vijf verhalen die later als album in de Kollektie Junior zijn verschenen. Verder hebben in Kuifje negentien Chick Bill verhalen gestaan die nooit in albumvorm zijn uitgebracht. Hierbij zijn zes korte(re) verhalen, van twee tot zestien platen, die niet als vervolgverhaal, maar als kompleet verhaal geplaatst zijn. De overige dertien verhalen waren vervolgverhalen. Eén ervan is De Vier Woestijnratten (van 1955/42 t/m 1956/33), de andere twaalf verschenen in de periode tussen 1959/41 (begin van Montana Kid, in 1973 in kleur herdrukt) en 1966/48 (slot van 'Spookranch').

dieren en mensen

Het eerste tijdschrift dat Chick Bill publiceerde was dus Chez Nous-Junior, met Chick Bill contre l'Invisible. In dit verhaal, evenals in de erop volgende verhalen De Kat zit in de Zak en Doorbraak naar het Westen, zijn alle figuren dieren. De indianen zijn arenden of honden, de schurk Panthario is 'n panter, Kid Ordinn is 'n varken, Chick Bill zelf 'n leeuwtje, Dog Bull (nog zonder snor) is (inderdaad) 'n bulldog en Kleine Poedel is. . . . . juist. Terwijl in Junior nog het (dieren)verhaal Doorbraak naar het Westen loopt, begint in Kuifje De Vier Woestijnratten. In dit verhaal zijn alle dieren

VERTREK GERUST, RODE VRIENDEN! WIJ ZULLEN HEM DE NA-MEN VAN ZIJN MEDEPLICHTIGEN DOEN BEKENNEN EN DE PLAATS WAAR ZE JULLIE VEE VERSTOPPEN!

Eerste optreden Dog Bull en Kid Ordinn

tot mensen getransformeerd, wellicht omdat in Kuifje toen reeds enige jaren de verhalen van Chlorophyl liepen en men twee dierenverhalen te veel van het goede vond.
In Junior verschijnt na Doorbraak naar het Westen het verhaal Kid Ordinn komt in opstand. In navolging van Kuifje zijn nu ook hier de figuren in mensen veranderd. (Deze verandering werkt zo sterk door, dat op de omslag van het album Doorbraak naar het Westen de figuren als mensen getekend zijn, terwijl ze in het verhaal zelf nog dieren zijn.)
De menselijke Chick Bill vertoont nogal wat uiterlijke gelijkenis met Pat Rick, uit het uit 1954 daterende verhaal Pat Rick en Mass Tick tegen El Mocco de Wrede. Zo krijgen we dus de aardige paradox dat, hoewel Chick Bill ouder is dan Pat Rick, deze laatste toch als voorloper van Chick Bill beschouwd kan worden.

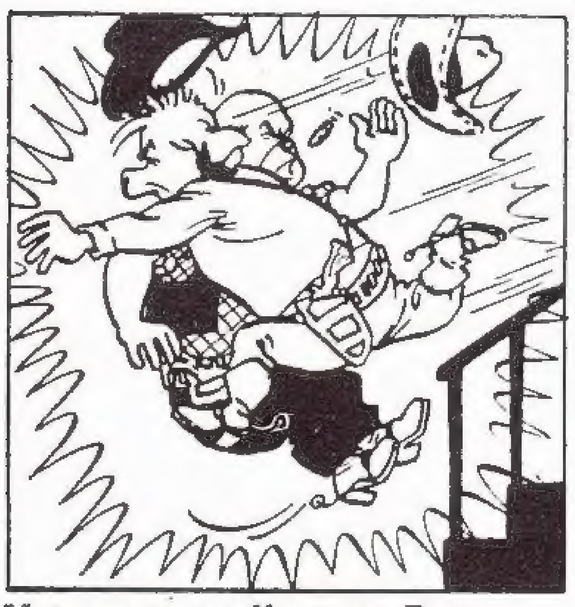

Het eerste treffen van Dog Bull en Kid Ordinn

tekeningen

In de vijftiger jaren verschijnt de strip dus, hoewel met verschillende verhalen, tegelijkertijd in Junior/Ons Volkske en in Kuifje. Het is nu wel te zien, dat men bij Kuifje hoge eisen stelde aan de in het blad te publiceren verhalen: de tekeningen die Tibet voor Kuifje maakt zijn beter verzorgd dan die voor Junior/Ons Volkske. De tekeningen van de eerste verhalen uit Junior/Ons Volkske zijn kinderlijk en simpel. Ze maken de indruk relaxed, uit de losse pols, te zijn gemaakt, echter wel door iemand met veel talent en veel plezier in z'n werk. Er gaat levenslust en dynamiek uit van de tekeningen, die af en toe 'n beetje beïnvloed lijken door de vooroorlogse Mickey Mouse.
Aan de verhalen uit Kuifje, zowel Pat Rick als Chick Bill, is meer aandacht besteed: de dekors zijn zorgvuldiger uitgewerkt, de kompositie van de plaatjes is beter afgewogen, er is meer te zien op de plaatjes, meer details, meer figuren op de achtergrond. De stijl van tekenen is niet meer zo kinderlijk. Wel is, ook in Kuifje, de eenvoud gebleven, eenvoud die zeer veel talent verraadt. Met 'n paar lijntjes weet de dan pas 22 jarige Tibet veel sfeer te scheppen, nooit staat er 'n lijntje te veel, de tekeningen blijven eenvoudig en overzichtelijk ook al zijn er soms veel details in verwerkt. De verhalen die hij in die tijd (de vijftiger jaren) voor Kuifje maakt, beschouw ik als de beste Chick Bill verhalen; beter dan de verhalen die tegelijkertijd in Junior/Ons Volkske verschijnen en beter dan alle latere verhalen. De verwachtingen die Tibet toen wekte, heeft hij slechts ingelost in de karikaturen die hij, voor Kuifje, van bekende personen maakt; in zijn latere verhalen is dit niet gebeurd. Tegenwoordig tekent hij Chick Bill (en, hoewel in mindere mate, ook Rik Ringers) erg sjablone-achtig, vrijwel zonder inspiratie, uitsluitend drijvend op zijn ervaring en technische kwaliteiten. Deze achteruitgang bij Chick Bill is in Kuifje heel geleidelijk begonnen, ongeveer bij het verhaal Sheriff te koop, of misschien al iets eerder. De tekeningen voor Junior waren inmiddels beter geworden, wat meer uitgekristalliseerd zou je kunnen zeggen zodat door de achteruitgang in Kuifje de tekeningen in beide bladen op ongeveer gelijk niveau komen: iets minder dan de eerste verhalen uit Kuifje, 'n beetje recht toe, recht aan, maar nog erg goed. Daarna zakt het niveau allerwegen gestaag, totdat het ongeveer vanaf Het Geheime Wapen van Kid Ordinn konstant blijft.

Dog Bull, niet meer wat hij geweest is

De tekeningen zijn dan kaal en leeg geworden, de paar lijntjes waarmee Tibet nu dekor en bijfiguren probeert te typeren volstaan niet meer, de dekors blijven schetsmatig, de personen, ook de hoofdpersonen, levenloos. De schwung is verdwenen uit de tekeningen, die met heel wat minder plezier gemaakt lijken te zijn (en te worden) dan die in de tijd van Kid Ordinn komt in Opstand, of De Vier Woestijnratten. De oorzaak hiervan is misschien dat Tibet in Kuifje na De Goudmijn van Dog Bull; en in Junior/Ons Volkske na Het Geheim van de Grot, bijna geen enkel scenario meer zelf heeft gemaakt. Dit gebeurde vanaf die tijd eerst door Greg (en die deed het, op 'n enkele inzinking na als De Honderd Dubbelgangers, meestal wel goed, zijn verhalen zijn echter wat statischer dan die van Tibet) en daarna door Duchâteau. Helaas, deze Duchâteau, die voor Rik Ringers behoorlijke tot goede scenario's schrijft, bakt er wat Chick Bill betreft weinig van. De door hem geleverde verhalen zijn op hun best wel aardig te noemen, vele zijn echter volstrekt oninteressant, van gezochte flauwiteiten aan elkaar hangend. Als je gevoel voor humor hebt - en in de verhalen waarvoor hij zelf het scenario gemaakt heeft toont Tibet dat hij dat in ruime mate heeft - kan ik me voorstellen dat je zwakke scenario's met weinig plezier tekent. Bovendien zijn sinds 1965 de avonturen van Rik Ringers vrijwel jaar in jaar uit door de lezers van Kuifje tot populairste strip uitgeroepen, zodat deze strip de meeste aandacht vraagt, zowel van Tibet, als van Duchâteau. Chick Bill is 'n bijwagen geworden en dat is duidelijk te merken.

Pat Rick en, gehuld in Tibethemd, Mass Tick

kleur

Wat opvalt in De Vier Woestijnratten is het prachtige gebruik van kleur. De tinten zijn donker en erg warm, veel mooier dan de felle snoepkleurtjes van de verhalen uit de oude Lombard reeks. De kop boven De Vier Woestijnratten is 'n juweeltje: Chick Bill en Kleine Poedel links op de voorgrond, in het midden de titel, rechts op de voorgrond 'n kale, dorre vlakte, met hier en daar 'n kaktus, en op de achtergrond, te paard, op de top van 'n bergplateau, de vier schurken: dreigende silhouetten in het tegenlicht van de ondergaande zon. Het geheel is in fraaie, warme schemertinten gehuld. Het is misschien wel het mooiste plaatje wat Tibet ooit heeft getekend. Na De Vier Woestijnratten verschenen de verhalen in Kuifje niet meer in kleur, totdat, vanaf 1963/31 (het verhaal Paniek in de K. O. Kraal was toen al begonnen) ze weer in kleur geplaatst worden. Deze kleuren zijn echter heel wat minder mooi dan die van de Vier Woestijnratten, en dat is tot op heden toe zo gebleven.

de figuren

Chick Bill en Kleine Poedel zijn in naam de hoofdfiguren van de strip, echter, vrijwel vanaf het begin zijn het Dog Bull en Kid Ordinn die de verhalen dragen. Wat we al vaker hebben meegemaakt bij hoofdfiguren zien we ook bij Chick Bill en zijn Indiaanse vriendje: het enige wat van hun karakter gezegd kan worden is dat het nobel is: voor 'n gemiddeld mens misschien 'n niet geringe verdienste, voor 'n stripheld evenwel de gewoonste zaak van de wereld. Het opvallendste aan Chick Bill is eigenlijk z'n hemd, waarvan de ruiten steeds hetzelfde raster houden, hoe geplooid het hemd zelf ook is. Hierin is Chick Bill's hemd evenwel niet uniek; meerdere Tibet-hemden vertonen dit verschijnsel. Chick Bill en Kleine Poedel dienen om de logische gang van zaken in de verhalen in stand te houden en alle gerezen problemen door hun moed, inzicht, volharding, handigheid met de wapens en (bij Chick Bill) fysieke kracht, tot 'n voor iedereen behalve de schurken bevredigende oplossing te brengen. Aan de tekeningen te zien is Chick Bill vrij jong, maar, evenals bijvoorbeeld Suske en Wiske, is hij doorgaans veel te sterk voor volwassen kerels: 'n vroegrijpe krachtpatser, kennelijk. Kleine Poedel valt in dezelfde grauwe mêlee van stripheldkarakters als Chick Bill. Hij is soms iets naiever en kinderlijker (hij is ook 'n stuk jonger dan Chick Bill), maar toch best slim voor z'n leeftijd. Hij

Dit zien we maar zelden

is 'n meesterboogschutter, maar fysiek is hij niets waard. Is hij z'n pijl en boog eenmaal kwijt, dan is elke schurk hem in 'n handomdraai de baas.
De sterkst getypeerde karakters zijn Dog Bull (let op het Tibethemd) en Kid Ordinn. Zij bepalen de handeling, de ontwikkeling van het plot en zijn kwaliteitsbepalend voor het verhaal: zijn hun grappen goed, dan is het verhaal meestal ook goed. Helaas zijn hun karakters te beperkt om konstant hele verhalen te kunnen dragen. Het meest ontwikkelde karakter is dat van Dog Bull: niet zo slim, niet zo dapper, niet zo doortastend, niet zo direkt 'n mening bij de hand. Zijn twijfels probeert hij te overschreeuwen door 'n enorm grote mond open te trekken tegen zijn onderge-

schikte (Kid Ordinn), of tegen de schurken, mits ze onschadelijk zijn gemaakt. Omdat hij het veelzijdigst is, zou Dog Bull de beste figuur zijn om de strip te dragen. Verhalen met hem als hoofdpersoon, bijv. De Laatste van de Bulls, behoren tot de beste van de reeks. Het gebeurt echter niet vaak dat 'n verhaal om Dog Bull draait, de belangrijkste persoon is doorgaans Kid Ordinn; iemand van wie alleen maar gezegd kan worden dat hij dom is, oerdom, onvoorstelbaar dom, te dom om leuk te zijn eigenlijk.

Averell Dalton, of Rataplan zijn wat dat betreft heel wat geslaagder. Kid Ordinn is te beperkt om de verhalen te kunnen maken; grappen worden daardoor vaak te opgelegd, te gezocht, of hebben baarden wier lengtes eenvoudiger in kilometers dan in meters uit te drukken zijn.
De personen van Tibet zijn overigens wel allemaal zenuwlijers: vrijwel konstant transpireren ze zo erg, dat de zweetdruppels hen als aureolen rond het hoofd spatten.

humor

Toen Tibet nog zelf de scenario's voor Chick Bill schreef, werden de verhalen gekenmerkt door zijn, speelse, braniachtige, avontuurlijke geest, zijn scherpe en spitse grappen. Er zit vaart in die verhalen, spanning, avontuur en humor; het is nagelbijten en lachen geblazen. Gebeurtenissen volgen elkaar snel op, met vele goede en verrassende wendingen. De humor is velerlei: cynisch, woordgrapjes, visueel, te veel om op te noemen. Sommige van de woordgrapjes komen moeilijk over in het Nederlands. De hoofdschurk uit De Vier Woestijnratten, bijvoorbeeld, heet Harry Cover. Een gewone naam, zou je zeggen: Herrie Kuvver, Engels, weetjewel. Maar als je je dan realiseert dat Tibet Fransman is en ervan uitgaat dat het gros van z'n lezers ook Frans is, zie je ineens, dat Harry Cover, op z'n Frans uitgesproken arie kovèr wordt. Dolle pret natuurlijk, Haricot Vert; rare snijboon, zou je kunnen zeggen.
Zwartgallig is bijvoorbeeld het volgende grapje: Kid Ordinn bedenkt hoe hij in de strijd tegen de Indianen als held sterft. In gedachte ziet hij 'n kruis, met zijn naam erop en als verder opschrift: van het dankbare vaderland. Er ligt ook 'n krans op z'n graf, en als je goed kijkt blijkt er 'n lintje aan de krans te zitten, als je nog beter kijkt (beter in ieder geval dan de vertaler(s) indertijd deden) staat er op dat lintje iets te lezen: 'HA HA! Ton chef'.
Ja, mensen: spanning, avontuur en humor; wie kan me,

DE AVONTUREN VAN CHICK BILL DE COWBOY
DE VIER WOESTIJNRATTEN
TEKST EN TEKENINGEN VAN TIBET
Iedere week kan je op deze bladzijde de grappige avonturen volgen van cowboy Chick Bill, zijn trouwe vriend Kleine Poedel, een Indiaan Dog Bull en Kid Ordinn...

Tibet's meesterwerkje. Overigens vindt men ook in Arizona de schurken rechts behalve sex en drank, dingen noemen in het leven die even belangrijk zijn. Strips? Kom nou!
Alle bovenstaande grappen zijn overigens uit De Vier Woestijnratten, jammer dat dit verhaal nooit als album is verschenen. Misschien 'n ideetje voor Lombard.
De Chick Bill's uit de oude Lombard reeks worden nogal gezocht door verzamelaars. Voor sommige boekjes wordt, mits ze in goede staat zijn, grif 100 piek of meer betaald. Eerlijk gezegd vind ik ze dat niet waard. In principe is vrijwel geen enkel boek zoveel geld waard natuurlijk, maar ik begrijp niet dat oude Chick Bill's vijf tot tien maal zo duur zijn als bijv. oude Lucky Luke's of Baard en Kale's die in goede staat toch ook lastig te vinden zijn.
Ik vraag me dan ook af, hoe de prijzen van de nieuwere

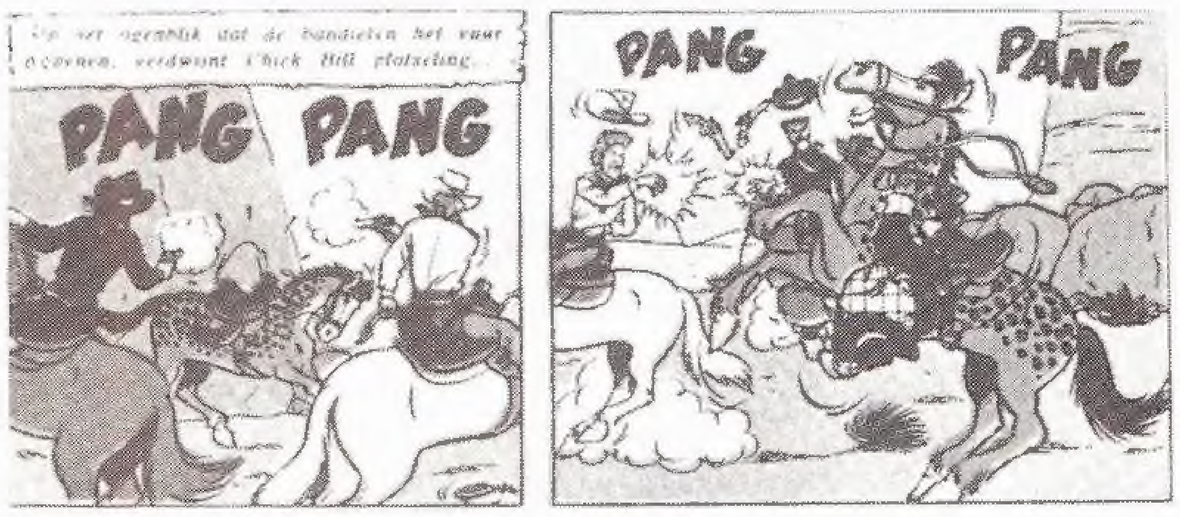

'n Sterk staaltje

Chick Bill's zich zullen ontwikkelen, als deze boekjes eenmaal uitverkocht en zeldzaam zijn. (Zo rond de eeuwwisseling dus; tenslotte werd Chick Bill tegen de Onzichtbare ook al meer dan twintig jaar geleden uitgegeven.) Het zou me niet verbazen als strips als Ravian, Blueberry, Asterix, Lucky Luke, Guust, Rubrique-àbrac, Joris P. K., Bernard Voorzichtig en zo nog enkele, dan, afhankelijk van hun zeldzaamheid erg duur geworden zijn. Van de huidige Chick Bill's kan ik me zoiets niet voorstellen. Daarvoor lijken ze me te oninteressant.

(Dank aan Hans Matla voor enige bibliografische gegevens.)

HOOG! TE WAPEN, RABAJOA'S!
KAJAA! HAWAK! KHAS PIPP!
DE INDIANEN, EXCELLENTIE!
WAT... WAT ZEG JE?
OFFICIAL CLUB
POK
Verdraaid nog toe!... Een aanval van de Roodhuiden. Waar is mijn revolver?... In welke tas heb ik die gestopt?...
Ik geef het op! In deze tas zeker niet! In de gele misschien? Maar neen, niet in de gele, daar heeft Isabelle mijn proviand ingestopt! Hm! Dan misschien in de groene
Dat is straffe thee! Ik ben vertrokken zonder revolver!

Spanning, aktie en humor

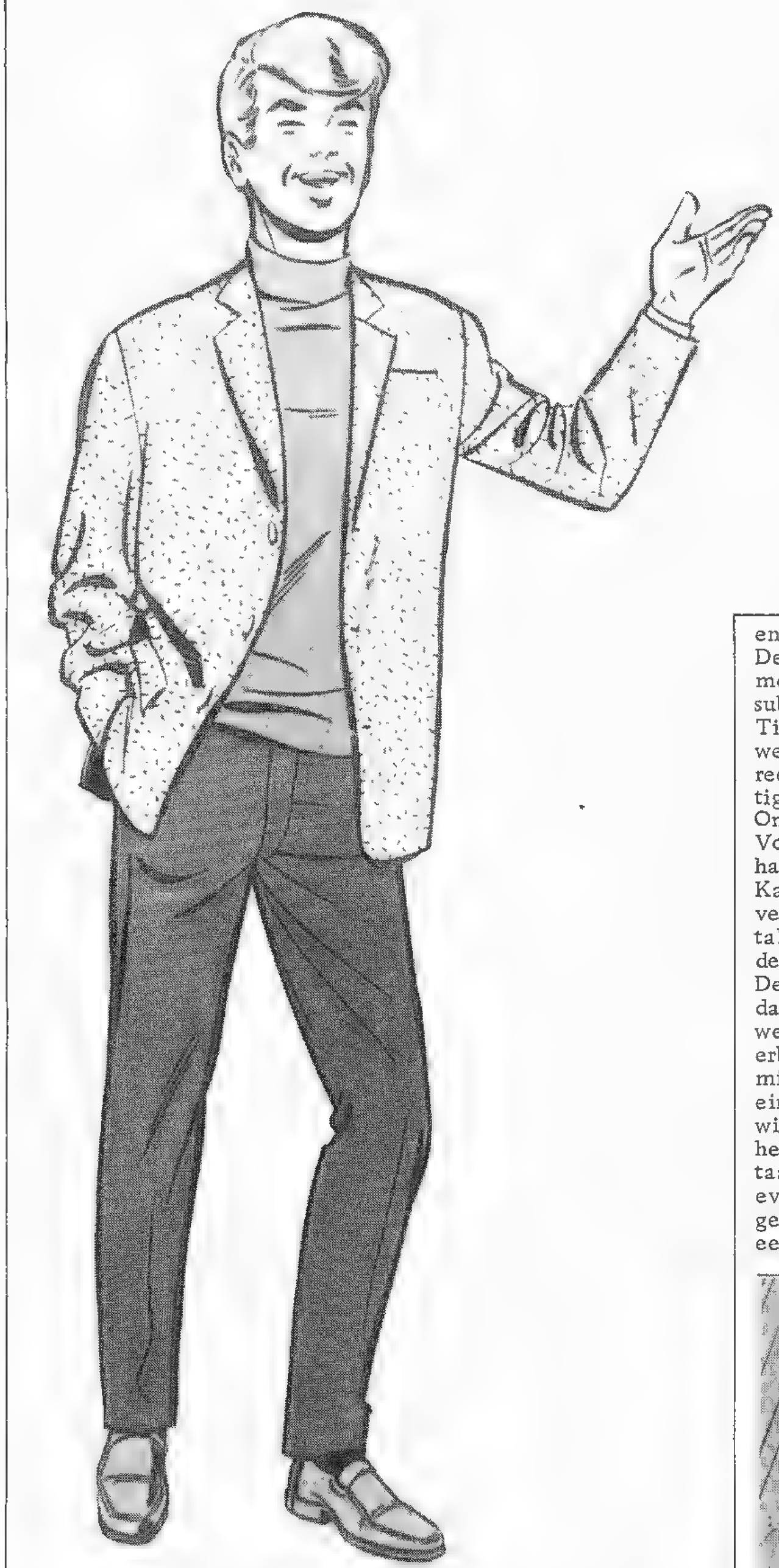

RIK RINGERS

«tweedjas en coltrui»

door PETER DE RAAF.

Toen ik een jaar of tien was en voor het eerst kennismaakte met Rik Ringers, droomde ik ervan om net zo oud te zijn als hij. Dat was nog eens een leven sensatie en spanning, en het liep altijd goed af. Ja dat leek me wel wat.
Ik heb nu zo ongeveer de leeftijd van Rik Ringers bereikt en zou dus volgens mijn jeugddromen in allerlei gekompliceerde zaken terechtkomen, maar er gebeurt geen moer!
Ik word nooit aangereden door een knakker die achter de ontvoerders van zijn kind aanzit, net zo min als ik vrienden heb die op een raadselachtige manier verdwijnen en zelfs mijn vader is geen dief geweest.
Tja, mijn scenarioschrijver is beduidend minder avontuurlijk dan die van Rik Ringers.

Tot op heden zijn er reeds 18 verhalen van Rik Ringers in boekvorm verschenen en het laat zich aanzien dat het eind nog niet in zicht is, daar deze strip, die zowel in Kuifje als in Pep regelmatig te vinden is, waanzinnig populair is. (Eigenlijk zijn er 19 verhalen, want in het eerste album staan twee verhalen, nl. 'Wie is Kameleon' en 'De Ontvoering').
Deze populariteit is, naar mijn mening, te danken aan het sublieme samenspel tussen Tibet en Duchâteau. De samenwerking van deze twee begon reeds in het begin van de vijftiger jaren voor het stripblad Ons Volkske.
Voordat het eerste lange verhaal van Rik Ringers (Wie is Kameleon) in 1961 in Kuifje verscheen, waren er al een aantal korte verhalen en ruim honderd raadsels aan vooraf gegaan. Deze raadsels bestonden hieruit dat er een verhaal gepubliceerd werd met een grote tekening erbij. Natuurlijk was er een misdaad gepleegd en aan het eind van het verhaal wist Rik wie de dader was, maar hij zei het lekker niet. Het was de taak van de brave lezertjes om even slim te zijn als Rik Ringers. De oplossing stond dan een aantal pagina's verder, wat tot gevolg had dat zodra je het verhaal gelezen had en je niet ineens wist wat de oplossing was, je snel doorbladerde om jezelf vervolgens voor je kop te slaan omdat je dat niet zelf doorhad gehad.
Maar goed, in 1961 verscheen dan het eerste grote verhaal van Rik Ringers. Reeds op de eerste pagina maken we kennis met commissaris Baardemakers, een soort tweede hoofdfiguur naast Rik Ringers. Een man met een zeer grote mond, maar met een zeer klein hartje.
Hij doet het haast in zijn broek wanneer er wat met Rik aan de hand is. Eigenlijk is het een ietwat zielige figuur, want hij heeft het altijd maar zwaar te verduren, ligt altijd in de klinch met zijn superieuren, terwijl het ook geestelijk voor hem niet zo leuk moet zijn om als commissaris van politie te moeten zien hoe misdaden wor-

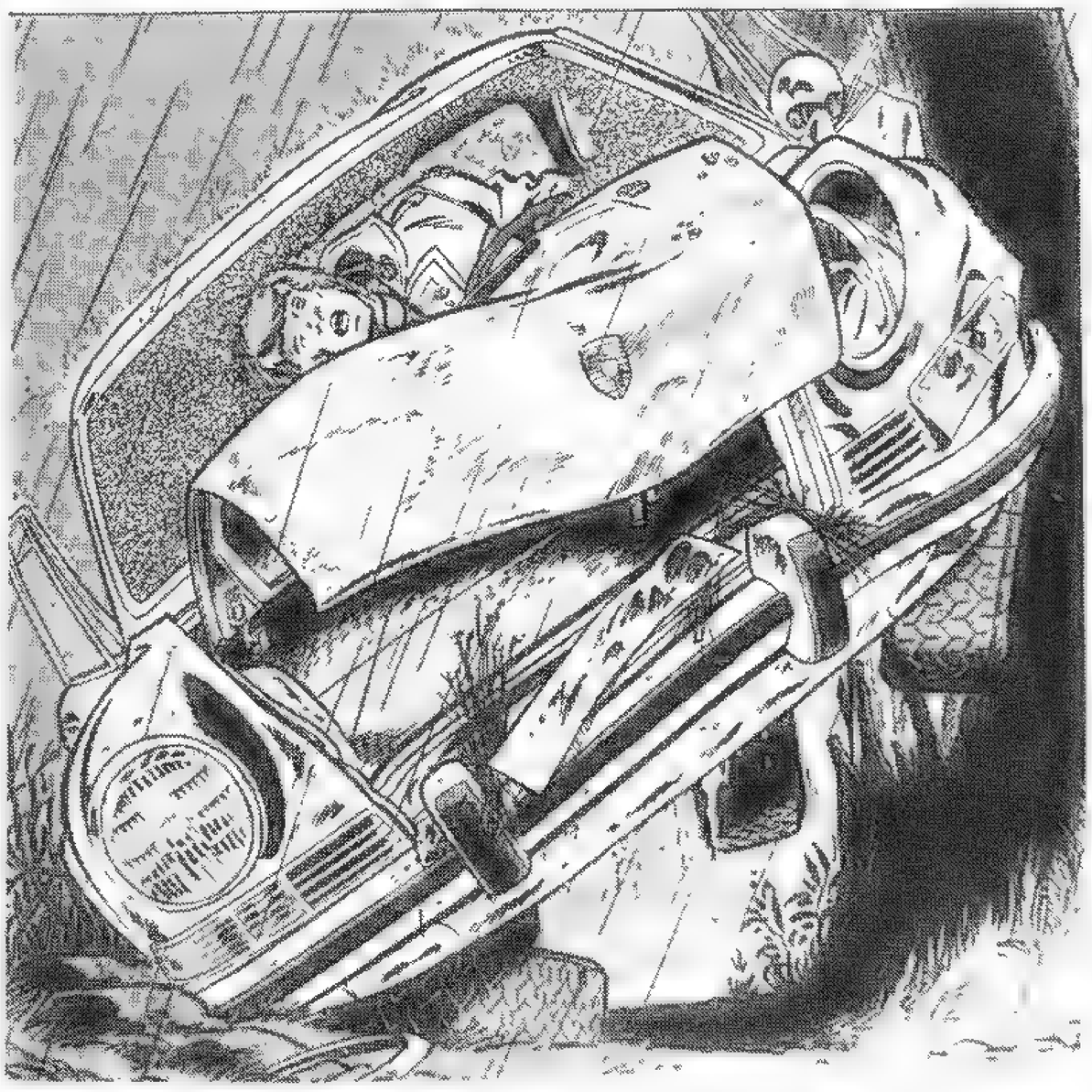

Spanning en sensatie

den opgelost door een reportertje.
Op pagina 20 van dit eerste verhaal beleven we een legendarische gebeurtenis, daar zien we nl. Rik Ringers in het door de jaren heen befaamd geworden tweed jasje, dat hij tot op de dag van heden, weliswaar iets anders gesneden, nog steeds aan heeft. Later wordt dit 'uniform' gekompleteerd door de coltruien, want daar zweert hij vanaf het verhaal 'De schaduw van Kameleon' bij.
De verhalen van Rik Ringers waren door de jaren zo populair geworden dat er in 1967 plannen gemaakt werden voor een televisieserie over Rik Ringers. Het hele projekt is op een misser uitgelopen. Er is één film van een half uur uitgekomen met ene Daniel Vigo in de titelrol. Een leuke bijzonderheid hierbij is dat Tibet en Duchâteau zelf ook nog even optraden in de film als politieagenten.
De eenvoud in de verhalen van

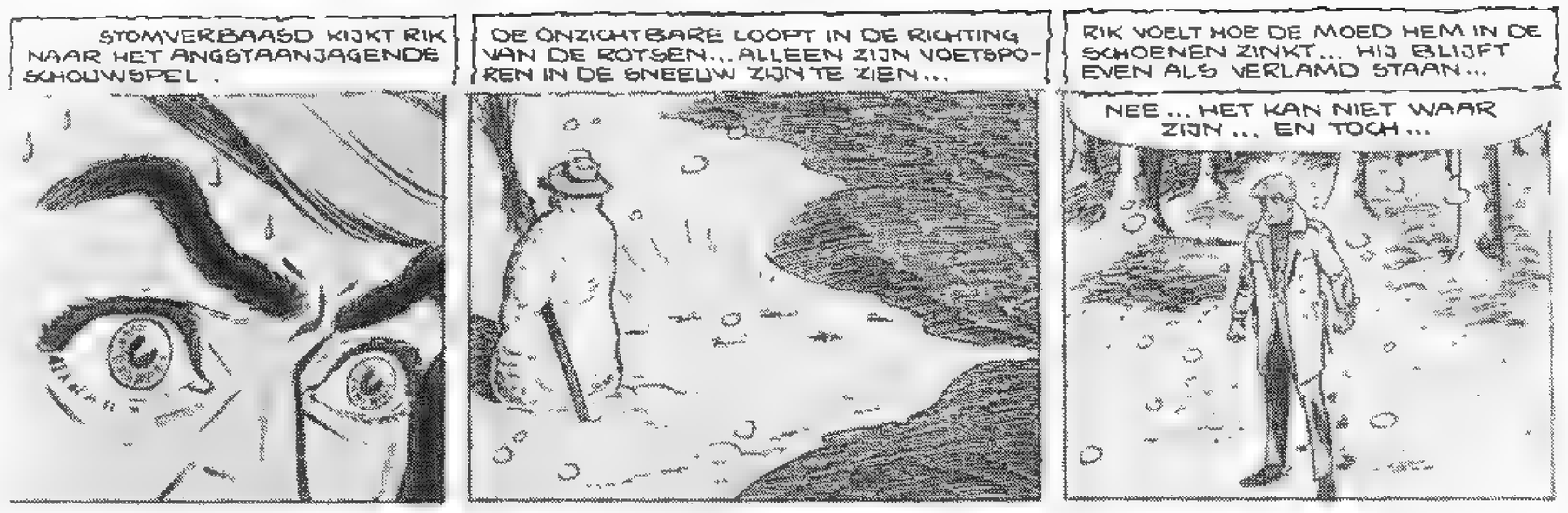
STOMVERBAASD KIJKT RIK NAAR HET ANGSTAANJAGENDE SCHOUWSPEL .
DE ONZICHTBARE LOOPT IN DE RICHTING VAN DE ROTSEN... ALLEEN ZIJN VOETSPOREN IN DE SNEEUW ZIJN TE ZIEN...
RIK VOELT HOE DE MOED HEM IN DE SCHOENEN ZINKT... HIJ BLIJFT EVEN ALS VERLAMD STAAN...
NEE... HET KAN NIET WAAR ZIJN... EN TOCH...

Voetstappen in de sneeuw

Rik Ringers is misschien wel de oorzaak van het sukses. Eenvoud in de tekeningen, wat tot gevolg heeft dat alles snel en prettig te lezen en te volgen valt, en eenvoud in het scenario. Geen ingewikkelde en bovenmenselijke toestanden, maar normale voor iedereen begrijpelijke en aanvaardbare avonturen. Zo nu en dan laat Duchâteau echter een steekje vallen. Zoals

Eén detektive is niet genoeg

Baardemakers en Rik Ringers (nog zonder coltrui)

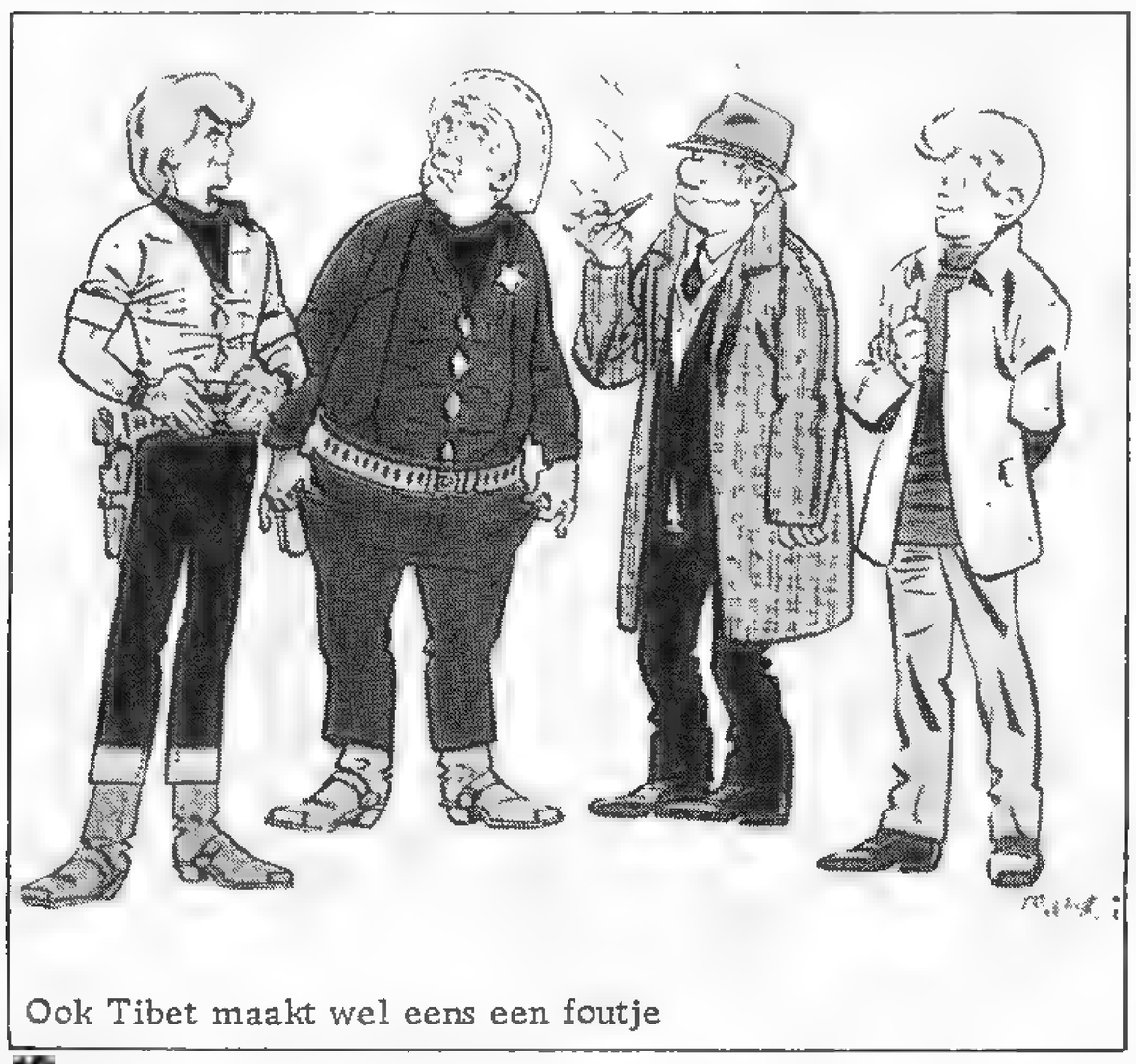

Ook Tibet maakt wel eens een foutje

Rik Ringers en de vrouwen

in het verhaal 'Spoken in de nacht'. Op een gegeven moment ziet Rik Ringers voetstappen lopen in de sneeuw, terwijl er zich boven de voetstappen niets bevindt. Later blijkt dat iemand met een wit laken om er gelopen heeft, zodat je door het witte laken tegen een achtergrond van witte sneeuw niets dan voetstappen ziet verschijnen. Dit zou op zich aannemelijk zijn, maar er blijkt een witte sneeuwpop naast de voetstappen te staan die we wel zien. Maar ja, zolang het bij dergelijke kleinigheden blijft mag Duchâteau voor mij nog vele jaren doorgaan.
In het verhaal 'Alias Rik Ringers' komt plotseling de doodgewaande vader van Rik op de proppen, die we ook nog zullen tegenkomen in volgende verhalen, zoals in het laatste boek 'Onderzoek in het verleden', waarin we teruggaan naar het jaar 1938 en tot de ontdekking komen dat Rik's vader er precies eender uitzag in 1938 als Rik Ringers nu.
Alleen beginnen de verhalen van Rik Ringers nu wat inkonsekwent te worden wat betreft het ouder worden van de figuren. Want de vader van Rik, vergeleken met 1938 en heden zou dus ongeveer 35 jaar ouder geworden moeten zijn en dit komt aardig overeen met wat we zien. Maar met Rik ligt het volgens mij wat anders. Kwa jaartal van verschijnen zou Rik vanaf het eerste verhaal tot heden ongeveer 13 jaar ouder geworden moeten zijn. Net zoals commissaris Baardemakers. Maar van geen van beide figuren is dat af te lezen. Rik is weliswaar iets veranderd, maar dat ligt voornamelijk aan de langere haargroei en misschien iets hardere gelaatsuitdrukkingen.

De commissaris heeft het moeilijk

Wanneer dit zeer trage ouder worden van Rik in dit tempo doorgaat hoop ik over een jaar of twintig dezelfde dromen te hebben als in mijn jeugd, maar dan in omgekeerde zin.

OUDE NUMMERS STRIPSCHRIFT
zijn na te bestellen via giro 3086024
tnv KOMMIKS BV i. o. , Dr Junghuhnstraat 33, Rijswijk zh.

VERKRIJGBAAR ZIJN NOG:

Nrs. 15 Panda en de Meester-Riolist; 16. Secret Agent X 9; 17. Sjors van de Rebellenclub; 18. Bruintje Beer verdwaald en Bruintje Beer doet kerstinkopen; 19. Paulus de Boskabouter; 20. Prins Valiant - Aanval op de Neveleilanden; 22. Robbedoes en Kwabbernoot.

DEZE NUMMERS KOSTEN *f* 2,25 p. s.

Nrs. 25/26 (herdruk) Kresse - Eric en de Dodenridders - Tarzan van de Apen; 31/32 Science Fiction - Flash Gordon; 33/34 Ketelbinkie in de Toerdefraans; 35/36 Kuifje - met 11 pagina's uit Kuifje in het land der Sovjets en het eerste Kuifje Weekblad herdrukt; 37/38 MAD - The Organization man in the grey flannel suite; 39/40 Western - met 3 korte Lucky Luke-verhalen; 41/42 Piloot Storm; 43/44 Gruwelstrips - met 3 griezelstrips herdrukt; 45/46 Guus Slim; 47/48 oa Giles, Blauwbloezen, Johan en Pirrewiet.

DEZE NUMMERS KOSTEN *f* 3,25 p. s.

Nrs. 49/50 Spaanse strips, nieuw realisme, Blake en Mortimer; 51/52 Nero, Gotlib; 53/54 Alex, herdruk eerste Baard en Kale; 55/56 Peter de Smet - herdruk Fulco en de Miesmannetjes, Philippe Druillet - herdruk Lone Sloane; 57/58 Oud Toonder werk, Buck Danny, Daan Jippes; 59/60 Vijftig jaar Disney - met een herdruk van een Oom Dagobert-verhaal door Carl Barks.

DEZE NUMMERS KOSTEN *f* 3,75 p. s.

WILT U VOOR PORTO- EN ADMINISTRATIEKOSTEN *f* 1,- EKSTRA OVERMAKEN?

NIET ALLEEN VOOR STRIPS BIJ ONS BINNEN WIPPEN!

Oók voor boeken - pop elpees (die van *f* 14,90 weetjewel!) - posters - undergroundbladen - enz.

DE BOEKENBEURS
1e Middellandstraat 23, Rotterdam.

DE BENGEL
Voorstraat 283, Dordrecht

CHICK BILL ALBUMS

1	Chick Bill tegen de Onzichtbare	1954
2	De Kat zit in de zak	1954
3	Doorbraak naar het Westen	1955
4	Kid Ordinn komt in opstand	1956
5	De zonderlinge Casy Moto	1956
6	De Pijpekop	1957
7	Ko-Klox-Klan	1957
8	Het geheim van de grot	1958
9	Het monster van het meer	1958
10	De twee gezichten van Kid Ordinn (DB 1)	1959
11	De goudmijn van Dog Bull (DB 2)	1959
12	Het huis van de sterkste (DB 3)	1959
13	Tegen de muur (DB 4)	1959
14	Sheriff te koop (CJ 1)	1960
15	De schat van de groene boeddha	1960
16	Alarm te Marraccas	1961
17	De Neptunus is verdwenen (JE 20)	1963
18	De laatste van de Bulls (JE 27)	1964
19	De rivalen (JE 29)	1965
20	De honderd dubbelgangers (JE 35)	1965
21	De Patratomak beeft (JE 37)	1966
22	De miljoenen van Kid Ordinn (JE 41)	1966
23	Territorium 22 (JE 45)	1967
24	36 sterren (JE 50)	1967
25	Roze Stormwind	1968
26	De waterkoorts	1968
27	Cow-boys tegen musketiers	1969
28	Het teken van de graaf	1969
29	Het raadselachtige Tibet	1970
30	Het geheime wapen van Kid Ordinn	1970
31	Schatgravers in de woestijn	1971
32	Bij ruilen moet er een huilen...	1971
33	De beelden van het eiland	1972
34	De gevangene van Schotsj	1972
35	De bende van Kid Ordinn	1973
36	Een "onschuldige„ in het dorp	1973
37	De ijzeren cowboy	1974

Betekenis der afkortingen.
DB = Collectie Dog Bull en Kid Ordinn
CJ = Collectie Junior
JE = Collectie Jong Europa
De nrs 1 t/m 9 en 15 en 16 verschenen in de grote Lombard Collectie. De albums 10 t/m 14 en 17 t/m 24 verschenen in voornoemde verzamelcollecties. Vanaf album 25 worden ze uitgebracht onder de titel Collectie Chick Bill.

RIK RINGERS ALBUMS

1	De ontvoering (+ Wie is Kameleon?)	1963
2	Het raadsel van Porquerolles (+ Het teken van Rik Ringers)	1964
3	Rik Ringers in een doolhof	1965
4	De schaduw van Kameleon	1966
5	Valstrik voor Rik Ringers	1967
6	Gangsters op de France	1968
7	Dreiging op het witte scherm	1968
8	Oog in oog met de slang	1969
9	Alias Rik Ringers	1969
10	De 5 onzichtbaren	1970
11	Nachtmerrie voor Rik Ringers	1970
12	Spoken in de nacht	1971
13	De gezellen van de duivel	1971
14	Duel met de beul	1972
15	Het monster van Zwartlo	1972
16	Requiem voor een idool	1973
17	Grafschrift voor Rik Ringers	1973
18	Onderzoek in het verleden	1974

CHICK BILL IN ONS VOLKSKE

5435-5532	(1)	Chick Bill tegen de Onzichtbare	(50)	B 1	Tibet
5533-5640	(2)	De Kat zit in de zak	(60)	B 2	Tibet
5641-5748	(3)	De Pijpekop	(60)	B 6	Tibet
5749-5904	(4)	Ko-Klox-Klan	(60)	B 7	Tibet
5816-5823	(5)	Het monster van Loch Harlocktay	(45-60)	B 9	Greg
5824-5901	(6)	Alarm te Marraccas!	(60)	B 16	Greg
5902-5931	(7)	De schat van de groene boeddha!	(60)	B 15	Greg
5932-6008	(8)	De "neptunus" is verdwenen...	(60)	B 17	Greg
6009-6038	(9)	De laatste der Bulls	(60)	B 18	Greg
6039-6116	(10)	De honderd dubbelgangers	(60)	B 20	Greg
6117-6146	(11)	De rivalen	(60)	B 19	Greg
6147-6224	(12)	De Patratomak beeft	(60)	B 21	Greg
6225-6302	(13)	De miljoenen van Kid Ordinn	(60)	B 22	Greg
6303-6332	(14)	De zesde desperado	(60)		
6333-6410	(15)	Territorium 22	(60)	B 23	Greg
6411-6440	(16)	36 sterren	(60)	B 24	A. P. Ducha
6441-6517	(17)	Roze Stormwind	(60)	B 25	Greg
6518-6547	(18)	De waterkoorts	(60)	B 26	A. P. Ducha
6548-6617	(19)	Cowboys tegen musketiers	(44)	B 27	A. P. Ducha
6618-6639	(20)	Het teken van de graaf	(44)	B 28	A. P. Ducha
6640-6709	(21)	Het raadselachtige Tibet	(44)	B 29	A. P. Ducha
6710-6731	(22)	Het geheime wapen van Kid Ordinn	(44)	B 30	A. P. Ducha
6732-6801	(23)	Schatgravers in de woestijn	(44)	B 31	A. P. Ducha
6802-6823	(24)	Bij ruilen moet er een huilen...	(44)	B 32	A. P. Ducha
6824-6845	(25)	De beelden van het eiland	(44)	B 33	A. P. Ducha
6846-6915	(26)	De gevangene van Schotsj	(44)	B 34	A. P. Ducha
6916-6919	(27)	De erezaak	(7)		Tibet/A. P.
6920-6941	(28)	Eén "onschuldige" in het dorp	(44)	B 36	A. P. Ducha
6942-6945	(29)	De plicht voor alles	(7)		Tibet
6946-7015	(30)	De bende van Kid Ordinn	(44)	B 35	A. P. Ducha
7016-7037	(31)	De ijzeren cowboy	(44)	B 37	A. P. Ducha
7038	(32)	De vakantie van Kidd Ordinn	(2)		Tibet
7039-7051	(33)	Hard tegen hard (afl. 1 t/m 26)			A. P. Ducha
7124-7132		Hard tegen hard (afl. 27 t/m 44)	(44)		
7108-7118	(34)	Spookranch	(22)		A. P. Ducha
7152-7220	(35)	Een stem als een klok!	(44)		A. P. Ducha
72..-72..	(36)	De getuige van Rio Grande	(30)		Greg
73..-73..	(37)	Grapjassen werden gapjassen	(30)		A. P. Ducha

De cijfers tussen haakjes achter de titel geven het aantal platen aan; hoofd
letter 'B' + cijfer geeft het albumnummer weer en daarachter staat de scen

RIK RINGERS IN PEP

6525-6535	(1)	De kidnapper (K 2)	(30)
6552-6629	(2)	Het raadsel van de haaietand (K 3 + K 4)	(60)
6633	(3)	Vakantie-kiekjes	(4)
6641-6717	(4)	Duel met een detective (K 5)	(60)
6748-6823	(5)	In de schaduw van Kameleon (K 6)	(60)
6838-6915	(6)	Een valstrik voor Rik Ringers (K 7)	(60)
6927-6952	(7)	De verdwenen professor (K 8)	(60)
7001-7022	(8)	Dreiging op 't witte scherm (K 9)	(44)
7033-7051	(9)	Oog in oog met de slang (K 10)	(44)
7113-7125	(10)	De dubbelganger (K 11)	(44)
7132-7146	(11)	De vijf onzichtbaren (K 12)	(44)
7208-7223	(12)	De nachtmerrie (K 13)	(44)
7251-7318	(13)	Spoken in de nacht (K 14)	(44)
7319-7339	(14)	De trawanten van de duivel (K 15)	(44)
7346e	(15)	Jacht op de gier (K 17)	(8)

Hoofdletter 'K' + cijfers betekent in Kuifje verhaal nr. . . . . .

RIN RINGERS IN PEPPARADE

Nr. 5	Spiegelgevecht	blz. 36	14 pl.
	De spookmoordenaar	blz. 163	16 pl.
	Het is middernacht, dr. Jekyll	blz. 228	12 pl.
Nr. 6	Stilte. . . . ziekenhuis	blz. 3	16 pl.
	Detective-party	blz. 124	10 pl.

teau
teau
teau
teau
teau
teau
teau
teau
teau
Duchateau
teau
teau
teau
teau
teau
teau
teau
d-
narist.

CHICK BILL IN KUIFJE

5542-5633	(1)	De vier woestijnratten	(44)		Tibet/Rosy
5634-5710	(2)	De twee gezichten van Kid Ordinn	(30)	B 10	Tibet
5711-5739	(3)	De goudmijn van Dog Bull	(30)	B 11	Tibet/Goscinny
5749-5816	(4)	Het huis van de sterkste	(30)	B 12	Greg
5818-5847	(5)	Tegen de muur	(30)	B 13	Greg
5849-5924	(6)	Sheriff te koop	(30)	B 14	Greg
5941-6003	(7)	Montana Kid	(30)		Greg
6019-6033	(8)	Rattenvergif!	(30)		Greg
6051-6113	(9)	De blauwe terreur	(30)		Greg
6129-6143	(10)	Het kruitvat	(30)		Greg
6206-6220	(11)	De getuige van Rio Grande	(30)		Greg
6251-6313	(12)	De deserteurs	(30)		Greg
6330-6344	(13)	Paniek in de K.O.kraal	(30)		Greg
6407-6421	(14)	3 schoten voor de senator!	(30)		Greg
6422-6436	(15)	Kid-de-revolverheld	(30)		Greg
6510-6524	(16)	De gier van Wood-City	(30)		A. P. Duchateau
6609-6617	(17)	Grapjassen werden gapjassen en de sheriff keek toe	(30)		A. P. Duchateau
6641-6648	(18)	Spook-ranch	(22)		A. P. Duchateau
6707	(19)	De erezaak	(7)		Tibet/A. P. Duchateau
6715	(20)	De plicht voor alles	(7)		Tibet
6729	(21)	Kid, de held van Nippon	(7)		Tibet
6744-6808	(22)	Het geheime wapen van Kid Ordinn	(44)	B 30	A. P. Duchateau
6831-6848	(23)	Schatgravers in de woestijn	(44)	B 31	A. P. Duchateau
6919-6940	(24)	Bij ruilen moet er een huilen...	(44)	B 32	A. P. Duchateau
7017-7038	(25)	Eén "onschuldige" in het dorp	(44)	B 36	A. P. Duchateau
7105-7127	(26)	De ijzeren cowboy	(44)	B 37	A. P. Duchateau
7210-7231	(27)	Hard tegen hard	(44)		A. P. Duchateau
7305	(28)	De ondankbare gijzelaar	(14)		Tibet
7324	(29)	De man, die bijna zo snel was als Lucky Luke	(5)		Tibet
7339-7343	(30)	Montana Kid (herhaling van nr. 7, doch in vier kleuren)	(30)		Greg
7417-74..	(31)	Casanova Kid	( )		

BI BLIO GRA FIE

door:

HANS MATLA en

NICO NOORDERMEER.

PAT RICK EN MASS TICK IN KUIFJE

5426-5541 (1) El Mocco de Wrede

K RINGERS IN KUIFJE
cenario's van A. P. Duchateau)

06-6120	(1)	Wie is Kameleon?	(30)	B	1
42-6204	(2)	De ontvoering	(30)	B	1
21-6235	(3)	Het raadsel van Porquerolles	(30)	B	2
51-6313	(4)	Het teken van Rik Ringers	(30)	B	2
41-6417	(5)	Rik Ringers in een doolhof	(60)	B	3
32-6509	(6)	De schaduw van Kameleon	(60)	B	4
29-6606	(7)	Valstrik voor Rik Ringers	(60)	B	5
26-6643	(8)	Gangsters op de „France"	(60)	B	6
09-6729	(9)	Dreiging op het witte scherm	(44)	B	7
34-6802	(10)	Oog in oog met de Slang	(44)	B	8
07-6828	(11)	Alias Rik Ringers	(44)	B	9
33-6853	(12)	De vijf onzichtbaren	(44)	B	10
07-6926	(13)	Nachtmerrie voor Rik Ringers	(44)	B	11
30-6949	(14)	Spoken in de nacht	(44)	B	12
02-7023	(15)	De gezellen van de duivel	(44)	B	13
31-7051	(16)	Duel met de beul	(44)	B	14
17	(17)	Rik Ringers jaagt op de gier	(8)		
31-7145	(18)	Het monster van Zwartlo	(44)	B	15
16-7234	(19)	Requiem voor een idool	(44)	B	16
49-7307	(20)	Grafschrift voor Rik Ringers	(44)	B	17
19-7329	(21)	Onderzoek in het verleden	(44)	B	18
37-7349	(22)	Het teken van de angst	(44)		

JAN (+ Dikzak, Kampioen en Duimpke) IN ONS VOLKSKE

5843-5920	(1)	De Ravottersclub	(Greg)
5922-5951	(2)	De koningen van het cirkus	(Greg)
5953-6029	(3)	Het mysterie van de grote pingoein	(Greg)
6031-6108	(4)	Operatie Kaas	(Greg)
6110-6139	(5)	Zeepkist-furie	(A. P. Duchateau)
6141-6218	(6)	De lustige fotografen	(A. P. Duchateau)
6220-6249	(7)	De lustige detectives	(Michel Vasseur)
6251-6328	(8)	De lustige blokkers	(Michel Vasseur)
6330-6407	(9)	De koningen van de ring	(Greg)
6409-6438	(10)	De filmkoningen	(A. P. Duchateau)
6440-6516	(11)	De lustige menestrelen	(Greg)
6518-6547	(12)	Kapers, ahoi!	(Tibet)
6549-6626	(13)	De lustige domoren	(Tibet)
6628-6705	(14)	Koningen van de schilderkunst	(Tibet)
6707-6736	(15)	Koningen van de reporters	(Tibet)
6738-6815	(16)	Koningen van de kidnappers	(Tibet)
6817-6846	(17)	Koningen van het toneel	(Tibet)
6848-6925	(18)	Koningen van de ontdekkingen	(Tibet)
6927-7004	(19)	De koningen van de reclame	(A. P. Duchateau)
7006-7035	(20)	De koningen van de geheimagenten	(Greg)
7037-7051	(21)	Koningen ad interim	(Tibet)
7112-7126		Koningen ad interim	(Tibet)
72..-73..	(22)	De koningen der sleutelaars	(Tibet)
73..-73..	(23)	Koningen in de wolken	(Tibet)

Alle verhalen tellen 30 platen en werden aangekondigd in het voorliggende nummer.

33. 'Wij moeten zo spoedig mogelijk verder trekken,' vervolgde de woudkoning. 'Ik heb een voorgevoel, dat er vreselijke dingen gebeurd zijn en als we voortmaken, zijn we misschien niet te laat om iets te redden. Kom mee. Kom mee Cilis!' Doch Cilis scheen er niet aan te denken om het bevel van de woudkoning op te volgen, zij gromde kwaadaardig en liet haar blinkende tanden zien. De woudkoning sprak haar bemoedigend toe en trachtte haar kop te strelen, doch de leeuwin begon nu nog harder te grommen en zwaaide woedend met haar staart. Zonder de mannen verder een blik waardig te keuren, wendde zij zich af, vlijde zich behagelijk bij de resten van het slachtoffer neer en scheen vastbesloten zich haar deel niet te laten ontgaan. Tenslotte gaf de woudkoning zijn pogingen om het dier mee te krijgen op. 'Ze zal wel weer naar huis toekomen,' zei hij. 'We mogen nu geen tijd meer verliezen.' Opnieuw beklommen zij hun olifanten en nadat zij Halsa verteld hadden wat zij gezien hadden, zette de stoet zich weer in beweging. Niemand van hen zag echter de soldaat, die hen, in de struiken verscholen, met een gemene grijnslanch om de lippen nakeek. Liefkozend streek hij over het pistool dat hij in de hand had.

34. Voordat hij echter kon schieten, weken de struiken vaneen en een tweede soldaat voegde zich bij hem. Dit was blijkbaar de aanvoerder, want de eerste sprong direkt eerbiedig in de houding en luisterde aandachtig naar hetgeen zijn chef te vertellen had. 'Domkop,' begon deze, 'je wou toch niet in het wilde weg gaan schieten? Dacht je nu heus, dat je een van hen zou raken op die afstand? En bovendien, wie zijn die twee mannen, die hij daar bij zich heeft? Dat moeten we te weten zien te komen, al heeft de koningin niet over hen gesproken. De kerel kan nog wel veel meer volgelingen hebben en dan beginnen wij, met die paar soldaten, die we hier hebben niets tegen hen. Vooruit, ga hen achterna en zie zoveel mogelijk van hen te weten te komen. Of wacht, ik ga met je mee, dat lijkt me nog beter.' En samen slopen zij zonder het minste geruis te maken de twee olifanten door de dichte wildernis achterna. Ondertussen waren de woudkoning, Eric en Halsa thuisgekomen, waar zij tot hun grote geruststelling alles nog bij het oude vonden. Het eerste wat zij deden, was een bed spreiden voor de arme chimpansee. Zij verbonden hem zo goed mogelijk en de woudkoning verwijderde zich een ogenblik om iets versterkends voor hem te gaan klaarmaken. Zo verdiept waren ze in hun zorgen voor de gewonde Chu dat niemand van hen merkte hoe donkere gedaanten uit de wildernis op de blokhut afkwamen.

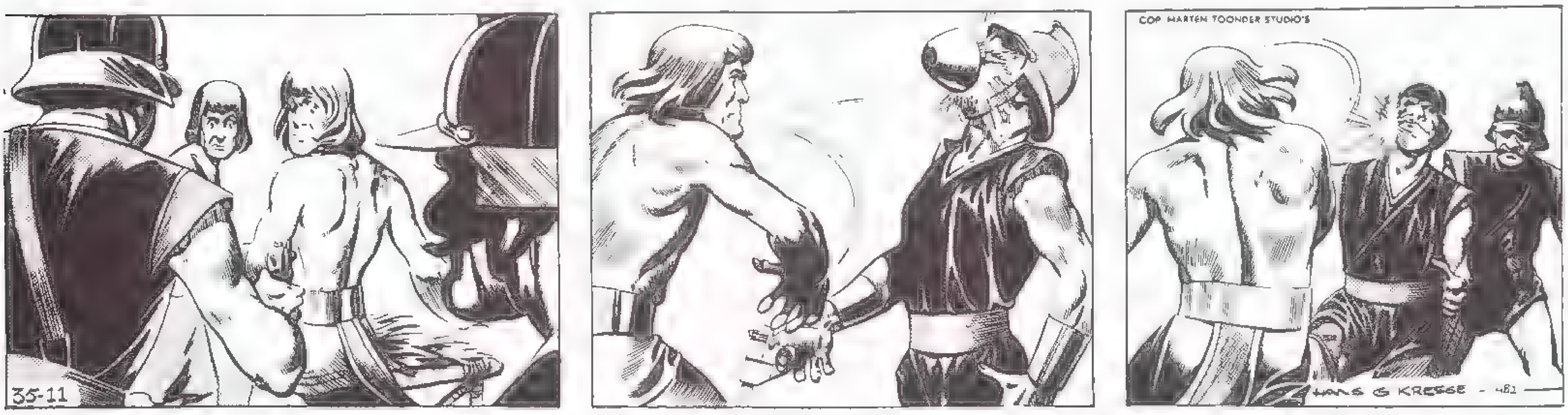

35. Zelfs toen een der gedaanten in de deuropening verscheen, keek Eric nog niet direkt op, daar hij meende, dat het de woudkoning was, en de indringer stond reeds midden in het vertrek toen Eric plotseling opschrok. Ook Halsa slaakte een kreet en beide mannen keken een ogenblik stomverbaasd naar de vreemde figuur in het zonderlinge uniform, die dreigend op hen afkwam. Eric bedacht zich echter geen ogenblik. Onmiddelijk begreep hij dat dit de soldaten uit Materia moesten zijn, gestuurd door koningin Ergosa om de woudkoning gevangen te nemen. Tijd om een wapen te grijpen had hij niet meer, want de indringer was hem reeds te dicht genaderd. Doch zonder zich een ogenblik te bedenken slingerde Eric de man de kom met water, die hij toevallig in de hand had, in het gezicht. De kom trof de aanvaller precies midden tussen de ogen. Hij struikelde achteruit en sloeg dreunend tegen de grond. 'Zo,' mompelde Eric, terwijl hij voldaan naar het resultaat keek, 'die zal vooreerst geen grapjes meer uithalen.' Doch nauwelijks had hij die woorden gezegd of een tweede soldaat rende naar binnen, terwijl hij buiten zware schreden hoorde.

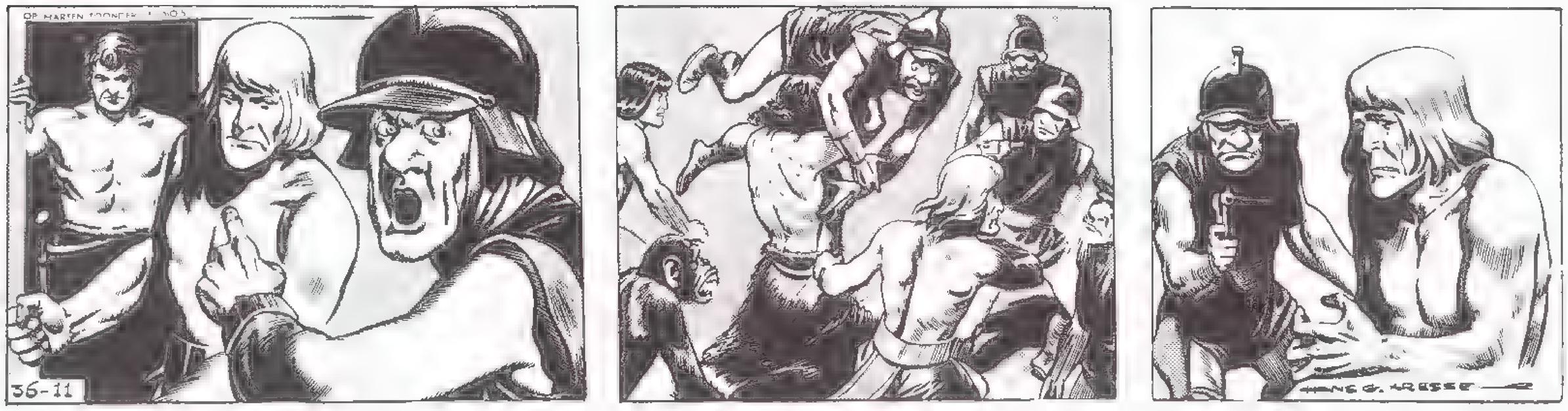

36. De tweede soldaat die met een oogopslag zag wat er met zijn makker was gebeurd, begon luidkeels om hulp te roepen, aangezien hij wel begreep, dat hij niet alleen tegen die twee stoere krijgers was opgewassen. Op hetzelfde ogenblik verscheen ook de woudkoning, die door al het geschreeuw en lawaai was opgeschrikt, in de deur en achter hem zag Eric nog meer vreemde soldaten binnendringen. Spoedig was het gevecht nu algemeen. Eric weerde zich als een dolleman en slingerde de ene aanvaller na de andere door het vertrek heen en ook Halsa en de woudkoning lieten zich niet onbetuigd. Geruime tijd gingen de krijgskansen op en neer, want hoewel de aanvallers verre in de meerderheid waren, hadden ze er toch niet op gerekend een dergelijke tegenstand te ontmoeten en ze waren daardoor dan ook volkomen verrast. Juist had Eric weer twee aanvallers van zich afgeschud en op onzachte wijze met zijn ijzersterke vuisten laten kennis maken. Ook de woudkoning was in een verwoed gevecht gewikkeld, terwijl Halsa hem te hulp snelde. En juist terwijl Eric zich opmaakte om ook de laatste aanvallers te lijf te gaan, dook ineens een van de indringers vlak naast hem op en schoot zijn pistool af op nog geen meter afstand van de Noorman. Eric voelde een stekende pijn in zijn schouder. Hij wankelde en alles werd zwart voor zijn ogen. Zonder een kreet te geven viel hij als een blok neer.

37. Toen Eric eindelijk ontwaakte begreep hij eerst niet wat er gebeurd was. Hij lag op een soort veranda en zijn schouder, waaromheen een stevig verband zat, was nog steeds pijnlijk. Een geur van wildbraad drong in zijn neusgaten en toen hij zich oprichtte zag hij een eindje verder de forse gestalte van de woudkoning, die een braadspit boven een houtvuur wentelde. Door het kraken van de planken, toen Eric zich oprichtte, bemerkte de woudkoning dat zijn gast tot het bewustzijn teruggekeerd was. Hij liet onmiddelijk het vuur in de steek en kwam naar Eric toe. 'Wat is er gebeurd? Waar ben ik?' stamelde de Noorman, terwijl hij zijn blikken verbaasd in het rond liet dwalen. Doch de woudkoning beduidde hem dat hij weer moest gaan liggen en zich voorlopig nog rustig houden. Als hij nu ging bewegen bestond het gevaar dat zijn wond weer zou opengaan en opnieuw beginnen te bloeden. Onderwijl bracht de woudkoning hem een stuk heerlijk gebraden vlees, wat Eric die zich plotseling uitgehongerd voelde, met smaak verorberde. Daarna voelde hij zich een stuk beter en hij bleef zo aandringen dat de woudkoning zich eindelijk bij hem neerzette om hem te vertellen wat er gebeurd was.

38 'De overmacht was te groot,' vertelde de woudkoning, toen Eric zich alles weer herinnerde. 'Wij hebben ons nog een tijdlang dapper geweerd. Maar zij kregen nog meer versterking en namen eindelijk uw vriend Halsa gevangen. Mij dreigde een zelfde lot en slechts door een wonder kon ik aan hun aandacht ontsnappen. Ik nam u op mijn schouder en bracht u hierheen, naar deze oude bamboehut, die ik haastig in elkaar zette om in te wonen, terwijl ik mijn blokhut bouwde.' 'Wat?' mompelde Eric, terwijl zijn gezicht versomberde, ' Halsa gevangen? Dan moeten wij er op uit om hem te bevrijden!' De woudkoning stemde onmiddelijk toe. 'Geloof mij,' sprak hij, 'ik heb alles gedaan om uw vriend te redden, doch ik stond alleen tegenover hen allen en slechts door een wonder zijn wij aan hetzelfde lot ontkomen. De onverlaten hebben zelfs mijn prachtige woning tot de grond toe afgebrand!' Eric dankte hem, dat hij zijn leven gered had, en trachtte de woudkoning op te beuren en terwijl zij daar zo bijeen zaten, wisten geen van beiden, dat op hetzelfde ogenblik Halsa onder zware bewaking met een motorboot de rivier afvoer. De boot was vol soldaten, zodat er aan ontsnapping niet te denken viel, en bovendien was ook Halsa uitgeput van de zware strijd, die hij achter de rug had. Angstig vroeg hij zich af wat of zijn lot zou zijn.

39. Zodra Eric enigszins was uitgerust, wat al spoedig het geval was, kon hij zijn ongeduld niet langer bedwingen en vergezeld door de woudkoning en Cilis, de leeuwin, die inmiddels weer thuisgekomen was, trok hij er op uit, om het spoor van Halsa te vinden. Als uitgangspunt namen zij de verbrande blokhut. Het was een treurig gezicht die verkoolde resten van de eens zo prachtige woning. Er was werkelijk niets meer van overgebleven zo grondig hadden de soldaten van Materia hun werk verricht. Nadat zij even gezocht hadden, vonden zij al spoedig de sporen van de troep, die naar de rivieroever leidden, en Eric herkende duidelijk Halsa's voetafdrukken temidden van de andere. Het was niet moeilijk ze te volgen en nadat ze een hele tijd waren voortgegaan kwamen ze tenslotte bij de oever van de rivier. 'Kijk!' schreeuwde Eric, terwijl hij naar de platgetrapte planten langs de kant en het gebroken riet wees, 'hier moeten zij naar de overkant zijn gegaan! Kom mee! Is er soms een doorwaadbare plek hier in de buurt? Anders moeten wij zwemmen. Zo breed is de stroom niet!' Doch de woudkoning schudde somber het hoofd. 'Wij zijn te laat,' sprak hij. 'Wanneer zij de rivier overgestoken zijn, kan geen hulp meer baten.'

40. 'Ja, maar...' begon Eric, doch de woudkoning viel hem in de rede: 'Beste vriend, het zou zelfmoord zijn om de rivier over te steken. Gij weet niet welke gevaren u aan de overkant bedreigen. Ge zoudt er nooit levend van terugkeren, geloof me, ge zoudt uw ongetwijfeld moedige pogingen met de dood moeten bekopen.' 'Maar we kunnen Halsa toch maar niet zonder meer aan zijn lot overlaten?' protesteerde Eric wanhopig. 'Halsa's lot is reeds bezegeld,' sprak de woudkoning somber. 'Uw hulp zou toch te laat komen. Uw vriend is niet meer te redden. Zodra men voet aan de andere oever zet, moet men met het leven afgerekend hebben. Het zou dwaasheid zijn, terwille van een idee willens en wetens de dood in te gaan. Kom mee naar huis, dan zullen wij beraadslagen wat ons verder te doen staat.' Hoewel Eric het geenszins met de woudkoning eens was, zag hij wel in, dat verder praten op dat ogenblik nutteloos zou zijn en gewillig volgde hij dus zijn gastheer naar de bamboehut in het woud, waar zij zich, uitgeput van alle vermoeienissen al spoedig ter ruste begaven. Doch Eric kon de slaap niet vatten; zijn gedachten waren voortdurend bij de arme Halsa, en op een gegeven ogenblik, toen hij zag, dat de woudkoning vast in slaap was, nam hij een besluit en verhief zich voorzichtig van zijn legerstede.

41. Zonder het minste gerucht te maken stond hij op en bleef een ogenblik vol spanning luisteren, doch het regelmatig geluid van een diepe ademhaling bewees, dat de woudkoning nog steeds in diepe slaap verzonken was, en niets van Eric's opstaan had gemerkt. Tastend zocht Eric in het donker zijn weg door het vertrek naar de plaats waar hij zijn wapens had neergelegd. Het was moeilijk zoeken doch tenslotte had hij toch de gordel met zijn dolk en de koker met pijl en boog. Aldus uitgerust begaf hij zich naar de opening in de hut en begon langs de touwladder af te dalen, waarbij hij er nog steeds voor zorgde geen leven te maken. De touwladder was 's nachts een eindje opgehaald om vreemde indringers de toegang tot de bamboehut onmogelijk te maken. Nog juist bijtijds dacht Eric hier aan en met een ferme sprong belandde hij tenslotte op de grond. Even keek hij om zich heen om de juiste richting te bepalen. Hij had deze plek alleen nog maar bij daglicht aanschouwd, zodat het hem moeilijk viel zich te orienteren. Het was doodstil in het woud; geen zuchtje bewoog de bladeren en wanneer er een takje onder zijn voet kraakte, klonk dat als een kanonschot. Tenslotte liet Eric zich op handen en voeten neer en zo sloop hij weg in de richting van de rivier.

42. Terwijl hij in de nachtelijke duisternis door het donkere woud liep, woelden er duizend gedachten door zijn hoofd. Zou hij op tijd komen om Halsa te redden. Het was tegenover de woudkoning misschien niet netjes wat hij gedaan had. De man had hem tenslotte vriendelijk en gastvrij ontvangen en nu sloop hij weg als een dief in de nacht. Aan de andere kant kon hij toch ook zijn trouwe Halsa niet in de steek laten. Wie weet in welk een afschuwelijke toestand deze zich bevond. En als de woudkoning niet met hem mee wilde gaan, dan was dat tenslotte zijn zaak. Ieder gerucht vermijdend sloop Eric voort. Er hing een drukkende atmosfeer in het bos. De brandende zonnehitte van overdag was er nu wel niet, maar onder het dichte bladerendak had de nacht nauwelijks enige afkoeling gebracht; daar heerste nog dezelfde broeierige atmosfeer van overdag. Plotseling stond Eric doodstil. Hij had een geluid gehoord. Ingespannen bleef hij luisteren. Daar was het weer, hij kon zich niet vergissen. Er sloop iets anders door het woud. Het eerste ogenblik dacht Eric, dat de woudkoning hem achterna was gekomen, doch direkt verwierp hij deze gedachten. De woudkoning behoefde immers niet te sluipen? En bovendien, dit waren niet de schreden van een mens. Eric wilde zich omwenden, doch bijna op hetzelfde ogenblik voelde hij een reusachtige klauw op zijn schouder en toen hij het hoofd omdraaide keek hij in de grijnzende muil van een leeuw.

43. Onder de druk van de enorme poten van het dier verloor Eric, die geheel onvoorbereid was, zijn evenwicht en stortte ruggelings op de grond, terwijl hem in dezelfde sekonde door het hoofd flitste, dat het nu wel eens afgelopen kon zijn met hem. Maar hij was vastbesloten zijn leven zo duur mogelijk te verdedigen. Met enige moeite slaagde hij erin, in de ongemakkelijke houding waarin hij lag, zijn dolk uit de schede te trekken, doch tot zijn grote verbazing maakte de leeuw geen aanstalten om de aanval voort te zetten. Hij snuffelde eens aan Eric en met een gevoel van opluchting bedacht deze, dat het dier waarschijnlijk tot de troep van de woudkoning behoorde en hem op het laatste ogenblik herkend had. Doch plotseling scheen het dier zich te bedenken; het begon vals te grommen en zwaaide woedend met zijn staart. Eric die wel inzag, dat hij alleen met zijn dolk niets tegen deze woudreus kon beginnen, begon luidkeels de naam van de woudkoning te roepen, in de hoop, dat deze wakker zou worden en hem te hulp snellen. Gelukkig was hij nog niet zo ver van de bamboehut verwijderd. Inmiddels maakte de leeuw zich gereed voor de aanval. Woedend trapte hij met zijn klauwen in de aarde en spande zijn spieren voor de sprong, doch op hetzelfde ogenblik hoorde Eric beweging in de struiken. De woudkoning kwam te voorschijn, sprak enige woorden in de vreemde taal, die hij tegenover zijn dieren gebruikte en de leeuw liet Eric in de steek en trad gedwee op zijn meester toe. Eric was gered.

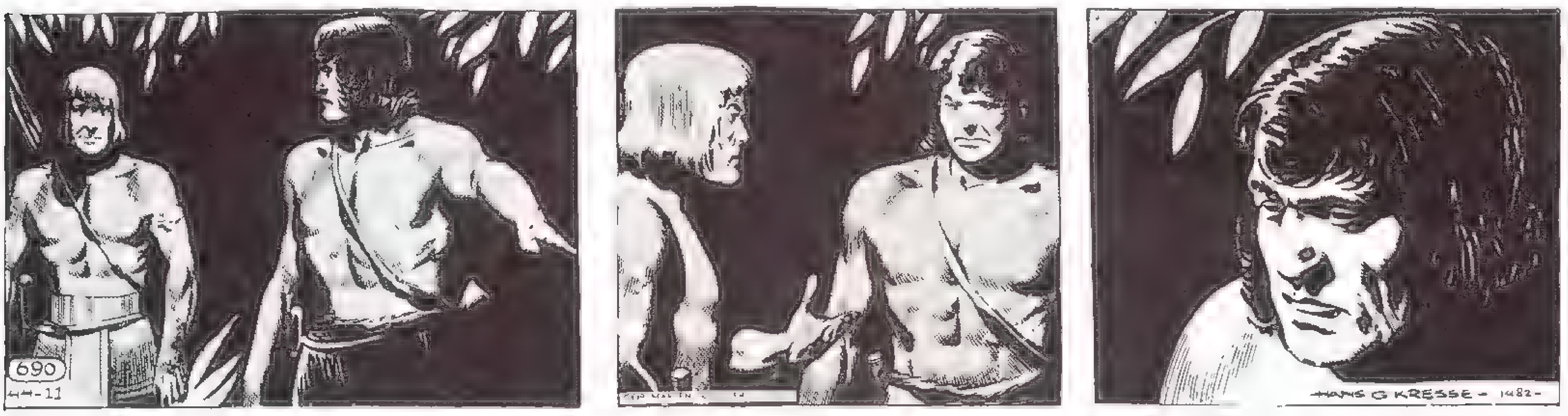

44. In een wip was Eric overeind en bedankte de woudkoning vurig, dat hij voor de zoveelste maal zijn leven gered had, doch deze viel hem met een somber gezicht in de rede en vroeg: 'Maar waarom zijdt ge als een dief in de nacht weggeslopen, zonder mij te zeggen wat uw plannen waren? Het ik daarvoor verpleegd en gastvrijheid verleend? Een ogenblik stond Eric beschaamd, en de woudkoning vervolgde: 'Ik begrijp u, doch heus, ik bezweer u, laat uw dwaze plannen varen en ga met mij mee terug. Bij mij zijt ge veilig, doch wanneer ge bij uw plannen volhardt, kan ik u een volgend maal niet meer redden. Ge ziet dat u van alle kanten door gevaren omringd zijt. Wees verstandig en ga meer naar de hut.' Doch Eric schudde beslist het hoofd en antwoordde: 'Neen, hoezeer het me ook spijt en hoe goed bedoeld uw aanbod is, ik kan er geen gebruik van maken. Ik kan Halsa niet in de steek laten. Hij is altijd een trouwe makker voor mij geweest en ik zou het mezelf nooit kunnen vergeven, wanneer ik hem nu aan zijn lot overliet. Probeer toch, dit te begrijpen. Hoezeer ik uw gastvrijheid en uw zorgen op prijs heb gesteld, thans moeten onze wegen zich scheiden, tenzij ge op uw besluit terugkomt en mij wilt vergezellen.'

wordt vervolgd

OP ZEKERE DAG IN HET KANTOOR VAN DE CHEF VAN DE CONTRA-SPIONNAGE....
DUJARDIN IS HIER KOLONEL.
LAAT HEM BINNEN.
DUJARDIN, IK HEB EEN DELICATE OPDRACHT VOOR JE..... JE ZULT SNEL MOETEN TE WERK GAAN.
TOT JE DIENST, KOLONEL.
ONZE GEHEIME DIENSTEN KONDEN EEN BOODSCHAP ONDERSCHEPPEN, DIE BELANGRIJKE INLICHTINGEN BEVAT DEZE NAMIDDAG KOMEN TWEE SPIONNEN, IN DIENST VAN EEN BUITENLANDSE MOGENDHEID IN DE STAD TOE ZIEHIER DE PLAATS WAAR ZE ELKAAR ZULLEN ONTMOETEN. ZE HEBBEN ELKAAR VROEGER NOOIT GEZIEN. ALS HERKENNINGSTEKEN DRAGEN ZE BEIDEN EEN NUMMER VAN «DE GROTE KRANT»
WIE Z'N COLLEGA EERST HERKENT GAAT OP HEM TOE EN ZEGT HEM EEN PAAR CONVENTIONELE ZINNEN. JIJ MOET JE VOOR ÉÉN VAN DEZE SPIONNEN LATEN DOORGAAN. AL DE NODIGE INSTRUCTIES VIND JE IN DIT DOSSIER. VEEL GELUK, DUJARDIN
ZORG ERVOOR VROEG OP DE AANGEDUIDE PLAATS TE ZIJN....
IN ORDE!
'S NAMIDDAGS OM DRIE UUR OP DE AFSPRAAKPLAATS.....
DE GROTE KRANT! LEES DE GROTE KRANT!
DE GROTE KRANT, HUNHEER!... PARDON, IK ZIE DAT U ER AL EEN HEBT.
ZIET ER EEN GEVAARLIJKE KEREL UIT. IK ZOU HEM 'S AVONDS NIET GRAAG ONTMOETEN.....
HE, JONGEN, GEEF ME EEN KRANT!
ALSTUBLIEF!
DE REST IS VOOR JOU.
DIE SCHIJNT NIET ERG BENIEUWD! HIJ STEEKT ZIJN KRANT OP ZAK.
HIJ LEEST ZE MISSCHIEN OP Z'N KANTOOR..
DE GROTE KRANT! HIJ IS HET!
LEES DE GROTE KRANT, OPHEFMAKEND DRAMA ..... SENSATIONELE REDDING...
EXCUSEER, MIJNHEER, MAAR IK ZIE DAT U LEZER BENT VAN DE GROTE KRANT!
JA. IK LEES DE KRANT SEDERT VIJF JAAR IEDERE DAG
DAN ZOU IK MET U OVER HET INTERESSANT ARTIKEL WILLEN PRATEN...
HEEL GRAAG!
HE' JONGEN!
DE GROTE KRANT, VLUG IK HEB HAAST!
ALSTUBLIEF!
WEL... DIE MAN VERTELDE ME DAT HIJ HAASTIG WAS! ZOU JE ANDERS NIET ZEGGEN!

Uit Kuifje nr. 13 van 1955. Met dank aan Uitgeverij Lombard!

MAAR DAT IS EEN EPIDEMIE! JE BENT VANDAAG DE DERDE DIE DE GROTE KRANT OP ZAK STEEKT, ZONDER ER EEN OOGSLAG IN TE WERPEN!

WAT!

DAN KOM IK TE LAAT! ALLES IS VERLOREN....

TAXI, HEREN?

EN WAAR ZIJN DIE TWEE ANDEREN? ZEG HET, VLUG!

KAN DAT NIET WAT VRIENDELIJKER?

POLITIE! JE MOET ME ANTWOORDEN. DIE TWEE HEREN DIE DE GROTE KRANT NIET LEZEN ZIJN SPIONNEN. IK MAG HEN NIET UIT HET OOG VERLIEZEN!

ALS JE DIE NOG WILT ZIEN ZAL JE RAP MOETEN ZIJN. ZE SPRINGEN JUIST IN EEN TAXI!

BROUM!

TE LAAT DROMMELSE JONGEN KON JE DAT NIET VROEGER ZEGGEN

NEEN, ALLES IS NOG NIET VERLOREN, MISSCHIEN KAN IK DE ZAAK NOG REDDEN.

TAXI!?...

CHAUFFEUR, VOLG DIE WAGEN!

DENK JE MISSCHIEN DAT JE IN HOLLYWOOD BENT!

POLITIE, DOE WAT IK ZEG!

GOED. GOED...

EVEN LATER RIJDEN DE TWEE TAXI'S DE STAD UIT..

ONZE DETECTIVE HEEFT ER GEEN FLAUW VERMOEDEN VAN DAT DE KRANTENJONGEN RIK RINGERS ACHTER ZIJN RUG ZIT.

ALS IK EEN PULKE REPORTAGE KAN MAKEN, DAN KRIJG IK VAST EEN BETERE PLAATS!

IK ZIE DE TITEL AL: GROTE SPIONAGEZAAK ONTDEKT. SENSATIONELE REPORTAGE VAN ONZE JONGE MEDEWERKER RIK RINGERS!

HET IS AL DONKER ALS DE EERSTE WAGEN STOPT OP EEN EENZAME PLAATS...

IN DE TWEEDE WAGEN

DOOF DE LICHTEN! ZE MOGEN ONS NIET ZIEN

DE TWEE HEREN STAPPEN OVER EEN VERLATEN VELDWEG..

WE ZIJN ER. WAT EEN GELUK. IK BEN ZO STIJF ALS EEN PLANK. IK MOET M'N MANNETJE VOORZICHTIG VOLGEN.

HO HO, DIE ICERELS GAAN NAAR DAT HUIS...

BEIDE HEREN KOMEN WELDRA AAN HET EENZAAM HUIS WAAR IEMAND OP HEN SCHIJNT TE WACHTEN

DAAR ZIJN ZE!

TO TO TO

GOEDE AVOND HEREN, IK VERWACHTTE JULLIE IK ZAL JULLIE NAAR HET BUREAU LEIDEN. DAAR KUNNEN JULLIE RUSTIG WERKEN. DE PLANNEN ZIJN ER

ZE ZIJN BINNEN NU VRAAG IK MIJ WEL AF WAT NUN U DETECTIVE? GAAT DOEN?

DROMMELS NOG TOE! HIJ IS NIET BANG!

TO TO TO

WAT WIL JIJ?

HOU JE MOND! POLITIE! HANDEN OMHOOG. KOM BUITEN!

PRACHTIG.. DRAAI JE NU OM ...

JE HEBT HET RECHT NIET

O MAAR HIJ HEEFT HET OP DE PORTIER GEMUNT. DIE SLAAT RAAK..

DE WEG IS VRIJ.

ZE MOGEN ME NIET ZIEN. HO, EVEN LUISTEREN. JA, IK HOOR STEMMEN OP DE EERSTE VERDIEPING!

MUISSTIL SLUIPT DE DETECTIVE DE TRAP OP

GEVOLGD DOOR RIK RINGERS

WAT EEN GESCHIEDENIS... ALS DE HOOFDREDACTEUR ME NU KON ZIEN!

IN HET BUREAU OP DE EERSTE VERDIEPING

KOM, WE SPELDEN DIE PLANNEN AAN DE MUUR. WE KUNNEN ZE DAN FOTOGRAFEREN

VLUG EEN PAAR DUIMSPIJKERS

HET DOET ME GENOEGEN JULLIE HIER TE VINDEN HEREN, HANDEN OMHOOG!

VERRAAD, DE POLITIE!

NEEN, NIET DE POLITIE IK BEN EEN VAN DE GEHEIME AGENTEN. DIE NAAR DE AFSPRAAK VAN DEZE MIDDAG MOEST KOMEN... DOCH EEN MANNETJE VAN DE CONTRA-SPIONNAGE IS ME VOOR GEWEEST

WAT?

MAAR. DAN BEN JIJ DAT MANNETJE. VERRADER. DAT ZAL JE...

JE BENT ZELF EEN VERRADER. HET IS MET HEM DAT IK EEN AFSPRAAK HAD

HOU ERMEE OP. IK HEB GEEN MINUUT TE VERLIEZEN. EEN VAN JULLIE BEIDEN SPEELT KOMEDIE EN IK HEB GEEN TIJD UIT TE VISSEN WIE DAT IS!

VERDRAAID NOG TOE. IK MOET IETS DOEN. IK MOET WETEN WIE DE WARE DETECTIVE IS. IK MOET HET WETEN VOORALEER

IK ZAL VERPLICHT ZIJN JULLIE ALLE TWEE ONSCHADELIJK TE MAKEN. IK ZIE GEEN VERSCHIL TUSSEN EEN SPION EN EEN AGENT VAN DE CONTRA-SPIONNAGE!

WEES TOCH NIET ZO DWAAS! IK BEN DE SPION.

ZIE IK ERUIT ALS EEN AGENT VAN DE CONTRA-SPIONNAGE!

JULLIE ZOUDEN ER BETER AAN DOEN TE ZWIJGEN EN JULLIE GEREED TE MAKEN VOOR DE LAATSTE REIS. MIJN BESLUIT STAAT VAST!

VERDRAAID. ER MOET EEN MIDDEL ZIJN OM DE WARE AGENT TE VINDEN...

IK BEN ER! HET IS DIE..... DAT IK ER NIET VROEGER AAN GEDACHT HEB!

RIK RINGERS DUWT UIT ALLE MACHT TEGEN DE DEUR DIE OPEN VLIEGT EN...

DE BANDIET NEERSMAKT. DE BEIDE ANDEREN WERPEN ZICH OP DE REVOLVER.

IK HEB DE REVOLVER! HALT! BLIJF STAAN!

KNAP GEWERKT. JIJ BENT DE KRANTENJONGEN HE?! IK HERKEN JE WEL. JE BENT NET OP HET GEKNIPTE MOMENT GEKOMEN. TRACHT EEN TOUW TE VINDEN EN KNEVEL DIE SPIONNEN!

GOED, MIJNHEER.

IK HEB EEN KOORD IN MIJN ZAK. IK ZAL EERST DIE DIKICE KNEVELEN... HIJ MOEST EENS WAKKER WORDEN

JA, DOE DAT!

EN DAN ZAL IK JOU KNEVELEN, BANDIET

VLAM!

EVEN LATER ZIJN DE TWEE ECHTE BANDIETEN AAN ELKAAR GEBONDEN.

ALVORENS IK MIJ MET DE PORTIER GA BEZIGHOUDEN ZOU IK TOCH GRAAG VERNEMEN HOE JIJ WIST DAT IK DE WARE DETECTIVE WAS.

DAT WAS EENVOUDIG.

DE TWEE SPIONNEN ZIJN DEZE NAMIDDAG GEKOMEN. DIE KRANT DIE JIJ HEBT HEEFT EEN STER D.W.Z. HET IS EEN MORGENEDITIE

BRAVO!

RIK RINGERS HAD GOED GEZIEN. DANK ZIJ HEM KON EEN SPIONNAGENET OPGEROLD WORDEN. ZIJN REPORTAGE VERSCHEEN IN DE GROTE KRANT. HIJ WERD OP SLAG ALS REPORTER GEENGAGEERD EN ALLES WIJST EROP DAT HIJ EEN MOOIE CARRIERE VOOR ZICH HEEFT!

ROBERT

Copyright Lombard

NIEUWE STRIPS

2e HANDS STRIPS

TIJDSCHRIFTEN

MARVEL

+ DC COMICS

UNDERGROUND

COMICS

FANZINES

FRANSE STRIPS

HORROR STRIPS

AMERIKAANSE

STRIPS

ANTIEKE STRIPS

STRIP O RAMA

KRUISSTRAAT 121

EINDHOVEN

TELEFOON: 040- 44 50 77.

GEOPEND VAN 9. 00 tot 18. 00 uur

's MAANDAGS vanaf 10. 30 uur

VRIJDAGAVOND tot 21. 00 uur.

DE BESTE EN NIEUWSTE STRIPS EN ALLE TIJDSCHRIFTEN ALTIJD IN VOORRAAD BIJ **bruna**. OOK IN ONZE STATIONS BOEKHANDELS EN KIOSKEN **EN**, IN ONZE WINKELS DIE NOG **ILA** HETEN.

ruim 100 filialen van

bruna b.v.*

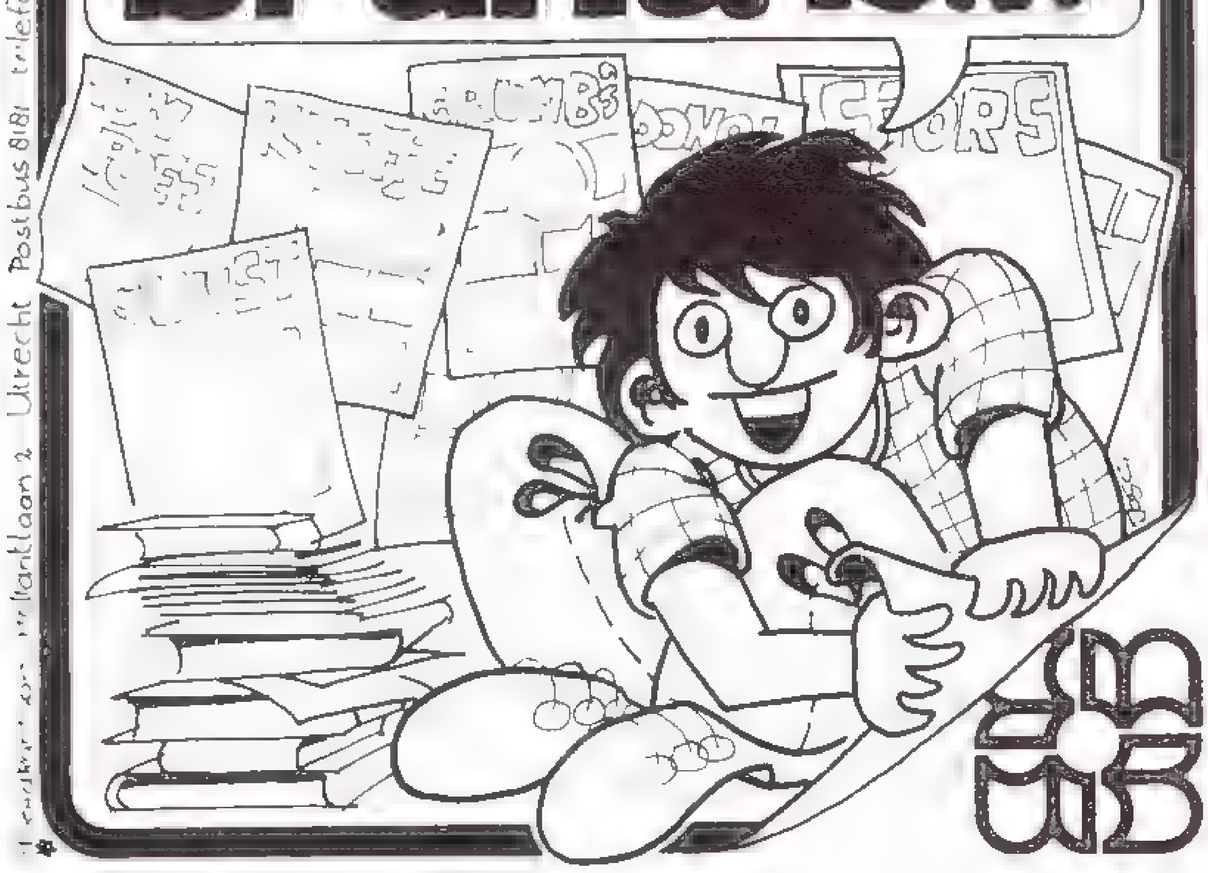

*Hoofdkantoor: Utrechtsebaan 2 Utrecht Postbus 8181 telefoon (030) 88 42 34

DRUKWERK stripwinkel

bedevaartplaats voor stripliefhebbers

mauritskade 113 **amsterdam** OOST

tramlijn 9 of 10

open:

di t/m za 13-22 uur dus ook s avonds!

underground en uppergound, links en rechts, kwaad en goed, vlaams en waals, kleur en zwart-wit, ernst en jolijt, spanning en humor import en export

oud* en nieuw

maar geen antiek tegen fancy prijzen

VEEL EKSKLUSIEF BUITENLANDS WERK

OOK NEDERLANDS WERK

NIEUWE STRIPZAAK

ZOJUIST GEOPEND

IN DE JACOBUSSTRAAT 55

IN ROTTERDAM

horror
science fiction
comics
ned. strips
posters
grammofoonplaten

DRAIS lusthofstraat 74 rotterdam

tel:010-118947

TINA, TEN ONRECHTE EEN WEES IN HET NEDERLANDSE STRIPWEZEN

Het is opvallend, dat de konventionele strip zoals wij die kennen in feite sterk mannelijk gericht is. Strips worden over het algemeen weinig gelezen door vrouwen; er zijn weinig vrouwelijke verzamelaars; ook de strips zelf zijn kwa inhoud meer op de man dan op de vrouw gericht (vrouwen komen er over het algemeen niet zo best vanaf in een strip; ze zijn vaak alleen maar karikatuur). Wat zou de reden zijn dat vrouwen minder belangstelling hebben voor strips? Beantwoorden strips niet aan een bepaald beeld voor hen? Zijn strips voor hen te onwerkelijk?
Dit is een aanzet voor mij geweest om eens te gaan praten met verschillende vrouwen die zich met de strip bezig houden, oa met Rudy Jansen van Tina.

door REINOLT DUERINGS

Er zijn veel stripliefhebbers/lezers die op Tina, het meisjesblad, dat sinds juni 1967 bestaat, neerkijken. Waarom? Zouden ze van mening zijn dat Tina een maakprodukt is, vervaardigd door vrouwen, voor overgevoelige deernes? Zouden ze ook uitgaan van het vooroordeel dat strips die in Tina staan van inferieure kwaliteit zijn. Dit vooroordeel is onterecht: als degenen, die van mening zijn, dat de kwaliteit van strips in Tina niet zo hoog is, eens dit blad zouden openslaan, zouden ze tot een verrassende ontdekking komen: dat er ook strips van kwaliteit in staan, van tekenaars die in de Nederlandse stripwereld toch niet als de eerste de beste gelden. Ik denk hierbij aan Jennifer Scott, getekend door Piet Wijn met tekst van Andries Brandt, aan Patty, getekend door Gideon Brugman met tekst van Lo Hartog van Banda en zo zijn er nog meer voorbeelden te geven.
Een ander aspekt waar ook rekening mee gehouden moet worden is de oplage van Tina: die is twee keer zo groot als die van Pep, nl. 270. 000. Deze cijfers geven aan hoe populair het blad wel is.
Dit moet toch wel te denken geven.
Om iets meer over het blad Tina te weten te komen en om eens te vernemen hoe Rudy Jansen, hoofd van de redaktie van Tina staat tegenover het ten opzichte van Tina bestaande vooroordeel, ben ik met haar gaan praten. Door wat zij vertelde zag ik in dat het bestaande vooroordeel volkomen ongegrond is, en ik hoop dat mensen die dit lezen een beetje meer waardering op kunnen brengen voor Tina,

---Hoe ben je bij Tina terechtgekomen?
Rudy Jansen: Ik wilde altijd journaliste worden en op een gegeven moment solliciteerde ik bij de Geïllustreerde Pers. Ik nam toen dingen mee die ik zelf geschreven had, kinderverhalen en nog wat, om te laten zien. Ze hadden geen plaats voor me; ze zeiden dat ik me het beste met kinderbladen kon gaan bezighouden; ze zouden me nog wel bellen als ze iemand nodig hadden. Een paar maanden later belden ze, geheel tegen mijn verwachtingen in, om te vragen of ik zin had om voor Donald Duck te werken. Zo kwam ik in de Donald Duck redaktie. Op een gegeven ogenblik trouwde ik, en stopte met werken. Later, op mijn verjaardag nota bene, werd ik opgebeld met het verzoek of ik bij Sjors vertaalwerk wilde doen; zo leerde ik Frans Buissink kennen en kwam ik bij Sjors terecht. Daar heb ik vier jaar gewerkt; in februari '72 kwam Frans bij me met de mededeling dat ze iemand nodig hadden voor Tina, of ik dat niet wilde doen. Toen zei ik nog nee, maar in oktober '72 ben ik als free lance voor Tina gaan werken en in april '73 ben ik tot hoofd van de redaktie benoemd.
---Hoe reageren mensen als ze horen wat je doet?
R. J. : Kennissen van vroeger, met wie ik toentertijd samenwerkte op de Donald Duck-redaktie vinden het erg leuk dat ik weer in het vak zit; die zijn erg enthousiast.
---Hoe reageren onbekenden?
R. J. : Mensen die niets van strips afweten, zeggen niets, omdat het hun niets doet, of, en dat gebeurt vaak, ze zeggen dat ze Tina kennen, omdat hun dochter het leest, waarmee de kous dan weer af is. Opvallend is trouwens dat veel mensen niet begrijpen wat je doet, dat je er op toeziet dat strips gemaakt worden; ze denken dat strips er vanzelf komen.
---Vind je dat je een apart beroep hebt voor een vrouw?
R. J. : Ik weet het niet, ik vind het zelf erg leuk om te doen. Het is trouwens ook tamelijk voor de handliggend dat een vrouw aan het hoofd staat van een blad voor (jonge) vrouwen. Vooral die jonge vrouwen hebben zo'n typisch gevoelswereldje dat je, geloof ik, echt een vrouw moet zijn om dat helemaal te kunnen begrijpen. Bij ons werkt trouwens ook een redakteur en als je me nu vraagt vind je dat geen apart beroep voor een man zeg ik dat het een stripblad blijft en vooral bij een meisjesblad werkt het mannelijk element verfrissend en relativerend, met al die emoties, waar we mee te maken hebben.
---Vind je het niet jammer, dat je, zoals blijkt uit jullie komputer-onderzoek, maar één bepaalde groep bereikt? (Volgens het onderzoek de groep meisjes van 14, 15 jaar, die het huishoud- of nijverheidsonderwijs volgen.)
R. J. : Nee hoor, dat is blijkbaar de groep die er het meeste behoefte aan heeft; de meisjes vinden het leuk.
---Zou je niet willen proberen er andere elementen in te brengen, die afwijken van het bestaande Tina-beeld?
R. J. : Dat heeft geen zin, dan daalt de populariteit. Zo hebben we geprobeerd 'Loeloe' te lanceren; dat ging onder het motto 'Loeloe het blad voor de hippy few'. Het was inderdaad voor een kleine groep, het voldeed niet aan de verwachtingen die we ons gesteld hadden, er

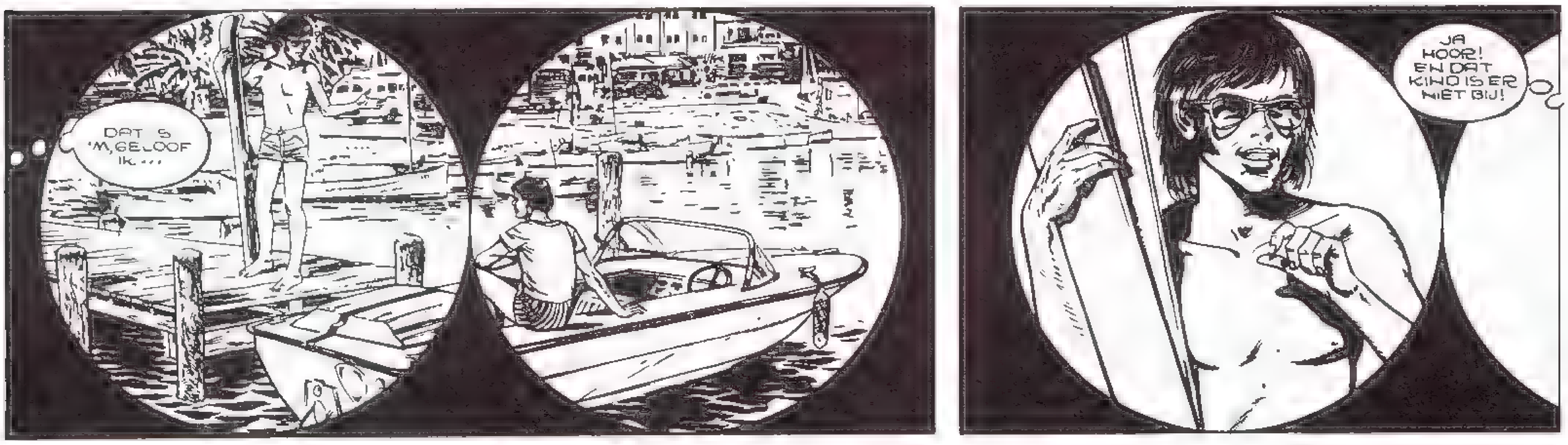

Patty and the sound of the sea, tekeningen Gideon Brugman, tekst Lo Hartog van Banda

verschenen maar een paar nummers. Waarom zou je er 'progressieve' dingen in brengen; dat gaat niet, dat vinden die meisjes niet leuk. Meisjes op die leeftijd hebben behoefte aan verhalen vol emoties, liefst een brok leed, waarin ze zich kunnen identificeren met de hoofdpersoon. Die behoefte aan emoties, liefst in een simpel verhaal, daar kan toch niets kwaads aan zijn? Zelf vind ik het ook erg leuk nog eens die boeken van Cissy van Marxveldt te lezen, die boeken hebben hun eigen, heel eenvoudig wereldje. (Dit geef ik graag toe, omdat ik zelf ook nog wel eens lees in boeken uit de Pietje Bell, Kameleon, Pim Pandoer of Karl May-serie, de mannelijke tegenhangers als het ware. En ik maak me sterk dat er nog wel meer mensen zijn die nog wel in deze boeken lezen en zich dan terugtrekken in het sterk gesimplificeerde wereldbeeld dat eruit spreekt. R. D.)

Kitty, tekeningen Robert Hamilton, tekst Andries Brandt.

Jennifer Scott, tekeningen Piet Wijn, tekst Andries Brandt

Nou ja, en voor de afwisseling hebben we Tina Club, dat maandelijks verschijnt in een oplage van 70. 000 en dat ook andere dingen dan strips bevat.
---Wat vind jij van de positie van de vrouw in het stripverhaal in het algemeen (dus niet specifiek in een Tina-strip)? Vind je ze niet erg mannelijk?
R. J. : Ja inderdaad, als ze de hoofdfiguur/heldin funktie hebben, zoals bijvoorbeeld Yoko Tsuno, zijn ze erg weinig vrouwelijk; dan zijn het mannen met borsten. In dat geval zijn ze niet echt vrouwelijk en kunnen ze door mannen vervangen worden zonder dat de strip zijn kracht verliest.
---Maar in een bijrol heeft de vrouw een andere funktie.
R. J. : Dan zijn ze inderdaad niet meer dan een versierings-ornament ter meerdere eer en glorie van de held; of ze dienen als een soort beloning nadat hij het karwei geklaard heeft (denk maar eens aan Chihuahua Pearl uit de Blueberry-serie. R. D.)
---Hoe zou het komen, dacht jij, dat vrouwen minder belangstelling tonen voor strips dan mannen?
R. J. : Naar mijn mening hebben vrouwen de behoefte zich te identificeren met de hoofdfiguur, zeker emotioneel; ze geven daarom de voorkeur aan een realistische strip. De andere strips zijn voor hen te onwerkelijk, hier is geen werkelijkheid, waarmee ze zich kunnen identificeren.
---Ik dacht dat vrouwen er bekaaid vanaf kwamen, met name in de humoristische strip, waar de humor vaak ten koste van de vrouw is.
R. J. : Maar veel belangrijker is het dat vrouwen erin de realistische strip bekaaid, stereotiep vanaf komen. En dat pikken die meisjes niet, onbewust misschien, omdat die vrouwen voor hen geen echte vrouwen zijn, maar vrouwen volgens de mannelijke stripopvatting. Met deze vrouwen kunnen ze zich niet identificeren. De identifikatie/projektie-neiging is sterk aanwezig.
---Ik dacht dat die neiging bij mannen minder sterk aanwezig is; mannen verplaatsen zich meer in de sfeer, zijn als het ware als toeschouwer in het verhaal aanwezig, zonder er zelf aktief aan deel te nemen.
R. J. : Dat geloof ik ook, ze kunnen meer afstand nemen.
---Heb jij een verklaring voor de populariteit van Tina?
R. J. : Als je de oplage-cijfers bekijkt, kun je daaruit opmaken, dat je in een bepaalde behoefte voorziet: de meisjes, die Tina lezen, willen emoties, ze willen zich identificeren met de hoofdpersoon, en dan nemen ze Tina, omdat ze sterk visueel zijn ingesteld. Die emotionele beleving die ze dan hebben is éénmalig, vandaar dat de uitgebrachte albums het niet zo best doen. De meisjes bewaren de Tina's wel.
---Waarin verschilt een Tina-strip van een andere strip?
R. J. : Voor die emotionele beleving moeten er natuurlijk ook gevoelige plaatjes in zitten; en veel close-ups, die zijn erg belangrijk, dan kunnen de emoties erg goed uitgedrukt worden, vooral die van de hoofdfiguur. Kijk maar eens naar 'Peggy's wereldje', daar worden de emoties van de hoofdfiguur met heel weinig middelen in al hun schakeringen in beeld gebracht. Het verhaal wordt getekend door een Spaanse, Perita Campus, en de tekst is van een Engelsman.
---Is voor Tina-strips het scenario niet erg belangrijk?
R. J. : Ja, heel erg, een goed scenario kan een slecht getekend verhaal redden en het toch nog populair maken. Het gaat erom dat je door middel van je tekst een beeld geeft, van wat zo'n hoofdpersoontje op een gegeven ogenblik denkt, en dat benadruk je door een close-up. Verschillende Engelse verhalen in Tina zijn niet zo goed getekend, maar toch populair, door het scenario. De aankleding van de figuren is trouwens ook erg belangrijk daar letten de Tina-lezeressen erg op. Daarom wisselt een hoofdpersoon regelmatig van kleren. De lezeressen gaan de Tina-mode volgen; ieder jaar hebben we een grote mode-ontwerp-wedstrijd, dit jaar in juni.
---Hoe zou het komen, dacht jij, dat Tina in een underdog-positie zit?
R. J. : Het blad zelf is natuurlijk bepalend: het is geen stripblad, het is een beeldromanblad. Het is geen strip in de zin van de 'klassieke' strip. Het past heel moeilijk, zeg maar nauwelijks, in de hele stripkultus die ontstaan is.
---Je bedoelt dat de 'klassieke' strip als het ware in een tempeltje vereerd wordt; de tekenaars zijn dan zo'n beetje halfgoden. Zou er daarom op Tina neergekeken worden, omdat het een maakprodukt zou zijn, gemaakt voor en door vrouwen, zich niet houdend aan de norm voor de 'klassieke' strip?
R. J. : Misschien wordt Tina afgekeurd door de stripelite, maar dat vind ik belachelijk. Er staat ook kwalitatief erg goed werk in, maar daar zullen ze waarschijnlijk geen oog voor hebben.
---Zou je voorbeelden daarvan kunnen geven?
R. J. : We hebben een tijdje geleden verschillende Engelse produkties eruit gehaald en deze vervangen door Nederlandse. Zo hebben we momenteel Jennifer Scott, getekend door Piet Wijn met tekst van Andries Brandt; dit zijn mensen, die, dacht ik, toch wel een goede strip maken. Verder tekent voor ons Gideon Brugman, naar een scenario van Lo Hartog van Banda, een strip: Patty, erg mooi getekend. Dan is er de strip die ik je al noemde: 'Peggy's wereldje'; hier worden de gevoelens van het hoofdpersoontje op een simpele manier erg goed tot uitdrukking gebracht. Een andere strip met scenario van Andries Brandt, Kitty, getekend door Robert Hamilton, is ook goed. Binnenkort gaat er ook een nieuw verhaal van Georges Mazure lopen, voorlopige titel 'Het cirkusverhaal', met tekst van Jan van Gelderen. Een ander nieuw verhaal, dat binnenkort gaat lopen, is 'Vera

Verhoef van de Risico', getekend door Nico van Dam met tekst van Patty Klein. Dat is een verhaal over de binnenscheepvaart, de achtergronden zijn hier erg goed getekend, erg goed gedokumenteerd en volledig authentiek. De strips, die ik nu noemde, vind ik erg goed getekend en beantwoorden aan algemene eisen van kwaliteit en artisticiteit.

---Neemt Tina bij Oberon ook een underdog-positie in?

R. J. : Nee hoor, we beschouwen elkaar als gelijken. Tina-strips zijn natuurlijk heel wat anders dan een Pep-strip, we hebben waardering voor elkaar. Natuurlijk zijn er ook bij Oberon mensen die op Tina neerkijken, maar ja, die laat ik dan de oplage-cijfers zien; die spreken voor zichzelf. Ik verkeer in het gelukzalige besef dat mijn blad beter loopt dan Pep ooit zal gaan (sorry Jan).

---Wat zijn je toekomstplannen met Tina?

R. J. : Daar is niet zoveel over te zeggen. Er komt een verhaal van Nederlandse bodem, door een Spanjaard getekend, over een meisje Hans, dat een speeltuin van de ondergang redt; we gaan het cirkusverhaal van George Mazure plaatsen, en we gaan twee pagina's meer aan redaktionele items wijden, omdat de lezeressen daar toch wel aan hechten. Er komt ook een strip, waarin de hoofdpersoon Tina heet, zodat het blad weer een echt gezicht krijgt. De strip wordt geschreven door Andries Brandt en getekend door het Spaanse koppel Perita Campus/Ortega, en zal in juni verschijnen.

Na afloop van dit gesprek heb ik de genoemde strips eens bekeken en vastgesteld dat het toch wel knap werk is. Bekijk zelf eens de illustraties die hierbij afgedrukt zijn, het is zonder meer knap werk dat hier geleverd wordt.
Ook de populariteit speelt, dacht ik, een rol: als we twijfelen aan het bestaansrecht van Tina, is het dan ook geen tijd te gaan twijfelen aan het bestaansrecht van Pep, de mannelijke tegenhanger, aangezien de oplage van Tina dubbel zo groot is. Om de hier genoemde redenen lijkt het me echt wel redelijk anders over Tina te gaan denken, en het vooroordeel, wanneer dat aanwezig is, te herzien.

BESTUURSMEDEDELINGEN

ALGEMENE LEDENVERGADERING VAN HET STRIPSCHAP

Op zaterdag 18 mei aanstaande organiseert Het Stripschap een Algemene Ledenvergadering in Utrecht, in zaal Stichting CBS, Kromme Nieuwe Gracht 39 (direkt achter de Domkerk).
Bereikbaar vanaf station: met buslijnen 3,4 of 9, halte Schouwburg; ofwel lopend in de richting Vreedenburg, Eilsabethstraat, Steenweg.
Evt. parkeerplaats: Maliebaan.

De ALV begint om 9. 30 uur; daarna volgt de veiling, een pauze en de ruilbeurs.

LEDENAANBIEDINGEN

Plakboekjes, 8 stuks voor ƒ 7,50. Simpelman ƒ 2,65. Bommelbibliografie ƒ 3,95. Stempels van Toonder's stripfiguren, 2 series (A enB), in dozen van 12 stuks, prijs per serie ƒ 17,50. De stempels zijn NIET los verkrijgbaar. Stripschapsticker, 20 stuks voor ƒ 3,-. UITSLUITEND VOOR LEDEN te bestellen via giro 1513000 tnv de penningmeester van Het Stripschap te Amsterdam.

ADRESSEN BESTUURSLEDEN

Martin Wassington (voorzitter), van Mourik Broekmanstraat 11' Amsterdam, 020-171332.
John van der Mark (sekretaris), Suze Robertsonstraat 56 hs, Amsterdam, 020-935310.
Wil Soyer (penningmeester), Overtoom 536', Amsterdam, 020-166113.
Kees Helderman (4e bestuurslid), Zocherstraat 60''', Amsterdam, 020-168214.
John M. Willemse (5e bestuurslid), Dorus Rijkershof 5', Amsterdam.

FILMOTEEK

Ch. Wauters, Linnaeusstraat 13''', Amsterdam, 020-355182.

door EVERT GERADTS.

Eén van mijn favorieten is ongetwijfeld Jay Lynch, het komische talent uit Chicago. Hij is samen met Skip Williamson -wiens werk mij veel minder aanspreekt- de grondlegger van één van de eerste 3 Amerikaanse underground comix: BIJOU. (De andere 2 waren Robert Crumb's ZAP en Gilbert Shelton's Feds 'n Heads).

gescheurde overhemden

Ik het het voorrecht gehad hem en zijn vrouw Jane (Jay and Jane, klinkt dat niet geweldig?) een week lang te beleven. Wat een fantastische kombinatie! Jane is een waterval van woorden, Jay nauwelijks te verstaan, àls hij al wat zegt. Beide zijn waarschijnlijk goede mensenkenners, maar Jay is de absolute goedzak, die alles gelaten over zich heen laat komen, terwijl Jane onverbiddelijk eventuele fans en andere bezoekers die haar niet aanstaan het huis uitschopt. Of we ook geluk gehad hebben!
Verder is Jay de perfekte reïnkarnatie van de ridder van de droevige figuur: gekleed in gescheurde overhemden en broeken, in te grote maar onverslijtbare schoenen (zodat hij er al 9 jaar mee doet), gebogen als een geslagen hond liep hij mompelend reklamebureaus af op zoek naar enige verdienste om de huishuur en de advokatenstudie van Jane te kunnen betalen.

vlees met kanker

Wat zal ik verder vertellen? Van de kleurentelevisie die ze gekregen hadden, waarvan ze de reparatie niet konden betalen, zodat mensen in allerlei kleuren (maar zelden gezonduitziend) nogal wazig en vlekkerig over het scherm trokken, en waar toch tot 3 uur in de nacht naar gekeken werd?
Over de weigering van Jane om huishoudelijk werk te doen omdat zij de hele dag weg was, en het onverschil van Jay ten opzichte van de berg aangekoekte pannen en borden in de keuken? Of over Jay's perverse voorkeur voor ongezond eten, waarvan hij ook melding maakt in zijn laatste comic 'Nard 'n Pat'? Het liefst zou hij alleen op de geprefabriceerde hamburgers van 'Mac

Donald's' of de 'Burger-King' leven hoewel hij gefascineerd vertelde dat gebleken was dat deze koncerns afgekeurd vlees verwerken, vlees met kanker en 'cows ass-holes'. (Toen ik dat hoorde kreeg ik weer een tedere herinnering: de kanonnier Tonneyck, die in de kantine van de kazerne in Harderwijk na het uitspugen van een taai stuk vlees uitroept:'Verrek! ze gooien die koeien er tegenwoordig met kut en al in!'). En de air-concitioning hadden ze dag en nacht aanstaan, wat voor weer het ook was.

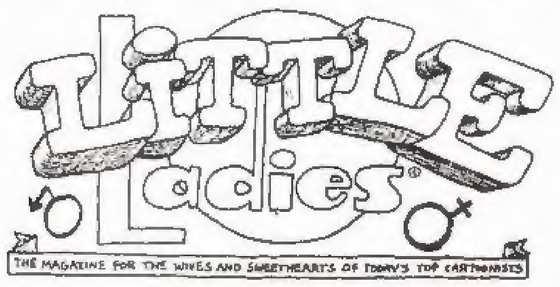

Het gexeroxde roddelblad

roddelblad

Laat ik maar een beetje to the point komen: Jay is voornamelijk autodidaktisch, heeft een tijdje kleurenscheidingen gemaakt voor uitgeverijen (dit is een beetje een technische term, sommigen zullen wel weten wat het is, geloof me op mijn woord dat het een pestbaan is:het snijden van grijze rastervellen in de vorm van wat kleurige vlakken moeten worden). Hierdoor maakt hij de kleurscheidingen voor een BIJOU-omslag (voor & achterkant) in één avond, terwijl alleen een Tante Leny-voorkant me al 3 à 6 avonden kost.
Op dit punt onderbreekt Leny me om te zeggen dat het tot nu toe net lijkt of Jane een heel vervelend mens is. Nou, dat is echt niet zo, integendeel lezers, m'n hand op m'n hart. Ze is een zeer enthousiaste lachebek die -om maar iets te noemen- in onduidelijke seksblaadjes opwindende verhalen schrijft (maar met een verborgen moraal, zei ze: de vrouwen worden pas bevredigd door de doortastende manspersonen wanneer ze als persoon en niet als objekt benaderd worden). Verder organiseerde ze de briefwisselingen met diverse tekenaarsvrouwen en -liefjes door het gexeroxde roddelblad 'Little Ladies' uit te geven. Een projekt dat doodliep omdat het té open was en dus geen mogelijkheid meer bood tot onderlinge roddel.

Pissende Pat

AND AS THE KITTY SLEEPS...
ZZZ
WELL, KITTY-KAT, HERE WE ARE IN ANCIENT EGYPT, THE "CRADLE OF CIVILIZATION" AS SOME CALL IT
CRADLE SCHMADLE. I HAVEN'T SEEN A WOMAN FER DAYS. JUST PYRAMIDS AN' CAMELS. SOME SAPS WILL WALK A MILE FER A CAMEL, I HEAR. PROB'LY BECAUSE OF THE SHORTAGE OF DAMES HERE

Droom van Pat

mulligan stew

Terug naar Jay dus: de schepper van de hopelijk onsterfelijke Nard 'n Pat, een nieuwe bijdrage tot het eeuwige raadsel van de symbiose van mens en huisdier. Van de vraag die we ons allemaal wel eens stellen: 'Wat zou zo'n kat nou denken?' tot een denkende en sprekende kat is een klein stapje. Pat the Cat is een hondsbrutale (let wel!) kat, die het liefst zijn baas kommandeert, zich ergert aan diens stommiteiten, zelfs op bezoek gaat bij Nard's exvrouw Vera (die excellente Mulligan Stew bereidt!) en toch een zwak heeft voor zijn baasje. Als bezitter (nou ja...) van twee ex-katers (Jay en Jane hebben geen huisdieren) kan ik sommige stemmingen van Pat the Cat uitstekend herkennen in het gedrag van onze huisgenoten. Een topper die nog geregeld ter sprake komt is de scene waar Pat gedwongen wodrt zich als een 'kitty-kat' te gedragen en met een bolletje wol te gaan spelen. Hij ligt dan inwendig vloekend op zijn rug wat onhandig met de wol te frommelen en denkt: 'How humiliating!': een perfekt beeld!

Bardot te zijn, ongelooflijk grote borsten heeft en op een levende uitgave van Little Annie Fannie lijkt. Ze wordt zeer aanbeden door een groot aantal Amerikaanse underground-tekenaars. Jay verzamelt Playboys (evenals ik, maar hij heeft ze haast allemaal). Hij heeft de beroemde nr. 1 (met Marilyn Monroe) ooit gehad, maar in een tijd van ernstiger geldgebrek dan gewoonlijk heeft hij hem moeten verkopen. Ja, oningewijde lezers, geloof maar gerust dat de eerste Playboy in de USA

Jane Lynch:Brotherhood is weak

Van Heinde en Verre

Playboy

Nog wat verspreide feiten? Jane heeft haar sporen op stripgebied ook achtergelaten: in 'Purple Cat' staan 2 van haar strips. Het is duidelijk dat ze helemaal niet kan tekenen, maar ze weet het meesterlijk te verbergen. In de prachtige 'Child Martyr' (een waar verhaal) in BIJOU 7 zien we achter Jay een foto van 'Babette' hangen met het opschrift 'to Jazey, Love, Babette XXX'. De bewuste Babette is Babette Bardot, een zeer beroemde striptease-ster die zegt een nicht van Brigitte

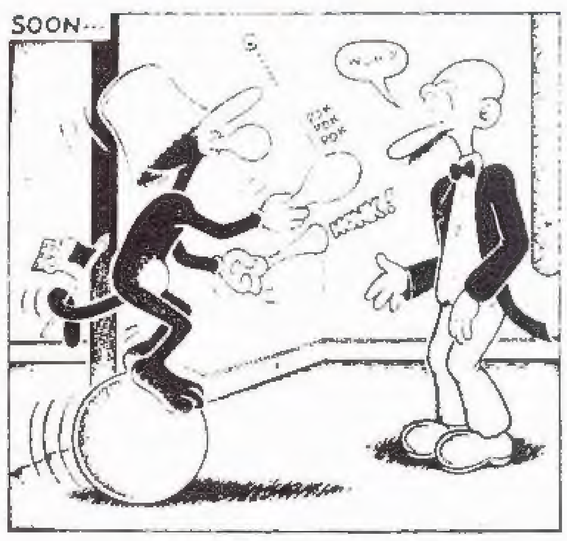

Akrobatische Pat

300 dollar of meer oplevert! En wie van jullie oudere heeft dan 1964 mag me gerust even bellen.....

egaal grijs

En dan nog de tekenstijl, tja, Jay's tekenstijl is best behoorlijk beperkt, maar hij verzorgt zijn in wezen simpele figuren met een gedrevenheid die pas ophoudt als al zijn paginaas egaal grijs zijn als je door je oogharen ernaar kijkt. Hij verkrijgt dat effekt door veel plakrasters te gebruiken (dat kan hij toch snel) maar vooral door een toegewijde arcering en stippeling. Dat is op zichzelf al een komisch effekt: een veelvoud van de tijd die nodig is om een lijntje te trekken besteden aan arcering ervan. Geen kwaad woord over zijn komisch talent. Lees zijn strips om het te proeven, als je dat eerlijk belooft zal ik nog een anekdote vertellen: Jay's vriend Pat O'Kiersey (inderdaad de naamgever van the Cat) komt trots Jay en Jane (en Leny en mij) aankondigen dat hij een nieuwe motor heeft, dus we lopen naar het raam om de aanwinst te bewonderen: inderdaad een prachtig exemplaar. Alleen Jay kijkt de verkeerde kant uit en zegt: 'Tjee, het lijkt net een auto!'

Nard 'n Pat in bed

NIEUWS!

Deze rubriek staat onder redaktie van Kees de Bree en Martin Wassington. Nieuwtjes kunt u kwijt aan het adres van Kees de Bree, Kinkerstraat 59''', Amsterdam.

TOM POES

De onderhandelingen tussen 'Het Stripschap' en 'De Bezige Bij' zijn inmiddels zover gevorderd, dat aangenomen kan worden dat in september tijdens de dan te houden Bommeldag (Strip '74) te Zaltbommel de aanbieding van de eerste legale Bommelverhalen in originele vorm is te verwachten.
Dankzij de persoonlijke bemoeienissen van Marten Toonder is een en ander mogelijk geworden en zullen in een frekwentie van 3 boekjes per maand alle verhalen origineel dwz met ongewijzigde tekst en tekeningen de Tom Poes/Bommelfans worden aangeboden. De reeks zal genummerd worden volgens de Bommelbibliografie, waarbij de voorkeur voorlopig uitgaat naar zeldzame verhalen. Kwalitatief zal de serie overeenkomen met de uitvoering van het u welbekende reklameboekje van Alete 'De Wiekschieters' of zo u wilt van 'Heer Bommel en de ruitenjassenvracht'. De omslagen van de boekjes zullen door de meester zelf worden vervaardigd. Abonnees van Stripschrift kunnen binnen enige tijd een intekenlijst in dit blad aantreffen.

VANDERSTEEN

De strip 'De rammelende rally' door Willy Vandersteen is een uitgave van de Toeristische Federatie van de Provincie Antwerpen waarin Suske en Wiske, Lambiek, Sidonia en Jerom de hele provincie Antwerpen doorkruisen. Willy Vandersteen laat van iedere stad waarin de striphelden belanden een aantal belangrijke gebouwen, die veelal toeristische attrakties zijn, in aparte tekeningen zien. Een paar zinnen erbij geven aan hoe het gebouw heet, uit welk jaar het stamt etc. Vandersteen is ook bezig om andere Belgische provincies zo in stripvorm te verwerken. Op dit ogenblik maakt hij ook tripjes door alle provincies van Nederland. Het staat op het programma dat Suske en Wiske ook avonturen in alle Nederlandse provincies gaan beleven. Wanneer en hoe de boekjes te krijgen zijn is nog niet bekend. We houden u op de hoogte. (KdB)

STRIPS

Je weet het nooit helemaal zeker, maar volgens de allerlaatste uitspraken van uitgeverij Bruna hoort nu ongeveer wel de Nederlandse versie 'Strips, anatomie van een massamedium' in de winkels te liggen.
Het zou al meer dan een jaar geleden klaar zijn maar steeds weer kwamen er dingen tussen. Vandaar deze voorzichtige aankondiging. Dit stripoverzichtswerk is van oorsprong Duits en geschreven door Reinhold C. Reitberger en Wolfgang J. Fuchs. Het boek heeft inmiddels ook al een vertaling in het Engels gezien, eveneens in ons land verkrijgbaar. Het is te hopen voor Bruna dat de markt voor het Nederlandstalige boek nog groot genoeg is. Een pluspunt is dat de Nederlandstalige uitgave voorzien is van een deel dat handelt over de Nederlandse strip, iets wat in de Duitse en Engelse uitgave totaal over het hoofd gezien was. Enigszins logisch omdat de stripdefinitie van de samenstellers al onze klassieke Nederlandse strips buiten de boot liet vallen. Bedankt voor de aanvulling Bruna! Alhoewel! Ik wil het gedeelte eerst nog wel eens lezen alvorens een waarde-oordeel te vellen (tijdens het schrijven van dit bericht was er nog geen drukproef verkrijgbaar). U weet er in ieder geval van. De anatomie van een massamedium is 'in produktie' of in de handel. Prijs van dit dikke boek ƒ 29,50.

POPEYE

Op de eerste Popeye uitgaven van Bruna getekend door E. C. Segar zullen we moeten wachten tot augustus. Bij uitgeverij Semic Press is inmiddels het, voor Albert Rikmans NV uitgegeven, 7e album van Popeye verschenen 'Popeye op Mars', getekend door Bud Sagendorf. In deze Popeye serie, die is afgestemd op de jeugdige striplezer zijn de kleuren niet al te best. Prijs ƒ 3,50. Ook nieuw bij Semic zijn: Felix de kat album 6 'Felix en de kapers' en album 7 'Professor Felix en de wetenschap'. Het 2e album van De rose panter 'direkt uit Hollywood naar de stripwereld', getiteld De panter is los. Tekeningen en landschappelijke aanduidingen die even sober zijn als in de gelijknamige tv-series. Prijs ƒ 3,50. Van het, voor nog jeugdiger lezers uitgegeven, stripblad Dennis is met nr. 28 het laatste 'gewone' maandelijkse nummer verschenen. De opzet van het blad verandert en dat houdt in dat in de loop van 1974 drie ekstradikke Dennis uitgaven (52 pag.) zullen worden gepubliceerd à ƒ 1,75 per stuk en eveneens 5 reuze luxe albums à ƒ 3,90 per stuk. Voor ƒ 18,50 heeft u voor uw kinderen een abonnement op al deze Dennis-uitgaven.

GIANT

In de reeks GIANT COMIC ALBUMS (Authorized edition) zijn de volgende 48 pagina's tellende albums met vierkleurenomslag verschenen: 1. The Katzenjammerkids, 2. Snuffy Smith, 3. Popeye, 4. Beetle Bailey, 5. Flash Gordon, 6. Blondie, 7. Mandrake the Magician, 8. Little Iodine, 9. Henry. De Engelstalige albums die geheel aan één stripfiguur óf familie zijn gewijd kosten $ 1,- p. st. (zonder porto). Ze zijn ook te bestellen voor ƒ 5,50 p. st. bij Real Free Press, Oude Nieuwstraat 10, Amsterdam. Schrikt u niet als u even moet wachten omdat een album uitverkocht is, het is de enige manier om er aan te komen en Real Free Press is een betrouwbare importeur.

DISNEYLAND

Het Oberon-tijdschrift 'Disneyland' is opgeheven. De jonge lezertjes werd in het laatste nummer aangeraden een abonnement op Bobo of op Donald Duck te nemen.

VADER EN ZOON

De AVRO heeft voor het nieuwe seizoen uitzendingen gepland van een televisiebewerking van de strip 'Vader en Zoon' van Peter van Straaten.
De vaderrol zal gespeeld worden door Guus Hermus, terwijl Gees Linnebank de rol van de zoon op zich zal nemen. Producer van de Vader & Zoon televisie serie is René Solleveld, de regie is in handen van John van de Rest. Waarschijnlijk zal Vader & Zoon wekelijks worden uitgezonden.

MARC SPAATS

In Stripkringen is J. D. van Exter vooral bekend door zijn kinderstrip 'Brommy en Tommy' in de krant 'Het Parool'. Samen met H. J. Oolbekkink verzorgt deze tekenaar/schrijver nu voor het boulevardblad 'Deze Week' van Wibo de superlullige vervolgstrip 'Marc Spaats', die zowel kwa tekst als kwa tekeningen de eerste de beste amateur van ellende zal doen huiveren. Zelfs excuses dat het hier een persiflage op een detektivestrip zou betreffen, gaan van wege de slechte tekst en het dubieuze karakter van het blad niet op.
Marc Spaats is een detektive die in dienst is van 'het speurdersbureau' onder leiding van de heer Onvree. De naam van de laatstgenoemde persoon drukt eksakt mijn gevoelens tov deze strip uit. Dat ik niet overdrijf zal duidelijk worden aan de hand van het volgende citaat, als Marc in het kantoor van Ben Bozers binnendringt ontmoet hij daar Jacqueline Luyter: 'Het meisje had lang, zwart haar en een madonna-gezicht met een mondje dat er uitzag alsof ze er niet op gevallen was. Marc zag een gestreept truitje, een korte rok, veel been en soepele hoge laarzen..... Ze glimlachte, flirterig, naar het Marc voorkwam. Opgepast, aan te veel historische borsten was reeds een adder gekoesterd geweest'. Wat mij betreft weg met die adder. (KdB)

REKTIFIKATIE

In het verhaal 'Hubinon, Paape of Jijé' in Stripschrift nr. 63 heb ik een vergissing gemaakt door alle platen, die niet door Hubinon waren getekend aan Paape toe te schrijven. Ik ging ervan uit dat deze opvatting juist was, steunend op het feit dat mij door Hubinon persoonlijk verzekerd is, dat voorzover hij wist alleen Paape eraan gewerkt had. Ik ben hiervan uitgegaan, daarmee geruchten, dat Jijé ook eraan meegewerkt zou hebben, de grond inborend. Naar mijn mening zou dit gewoon niet mogelijk geweest zijn: de grootmeester Jijé die zich met Roodbaard ging bemoeien. Ik schreef dus alle niet-Hubinon platen aan Eddy Paape toe. De schrik sloeg mij echter om het hart toen ik met Paape sprak en deze mij verzekerde dat hij slechts drie of vier platen getekend had uit dat verhaal; Paape voegde eraan toe dat hij zeer gehandikapt was geweest, omdat hij alleen maar één voorgaande plaat te zien had gekregen; dit verklaart al één en ander. Doch de schrik werd nog groter toen Paape mij verzekerde dat inderdaad Jijé na hem was ingevallen en Roodbaard tijdelijk had voortgezet. Ik heb er naast gezeten, ik verkeerde in de mening dat Jijé dit eenvoudigweg niet zou kunnen doen; dat Jijé er meer van gemaakt zou hebben. Trouwens ik ben nog steeds van mening dat de grootmeester er eigenlijk wat meer van had moeten maken. Dit zou misschien iets kunnen verklaren, alhoewel de tekenstijl in die platen duidelijk naar Jijé tendeerde, misschien wel te duidelijk. Sommigen onder u kunnen weer gerust zijn, hun kennersoog heeft niet gefaald, het mijne wel; ik vertrouwde echter op mijn informatie, die me betrouwbaar leek.

Reinolt Duerings.

NIEUWS!

STRIPFLITSEN

Bollie en Billie, getekend door Roba, zullen binnenkort ook op het scherm te bewonderen zijn, in tekenfilms van ongeveer vijf minuten; deze filmpjes zijn voor de televisie.
Peyo loopt met dezelfde plannen rond in het groot voor zijn Smurfen; binnenkort gaat hij werken aan een tekenfilm, die we volgend jaar april kunnen verwachten. Deze tekenfilm zal een lengte hebben van 70 minuten.
Paape houdt zich momenteel met het 11de avontuur van Luc Oriënt bezig, getiteld: La vallée des eaux troubles; waarin enkele zeer grote prehistorisch aandoende monsters voorkomen. Dezelfde tekenaar heeft ook een derde verhaal van Tommy Banco in petto, titel als nog onbekend.
Vandersteen, ook geobsedeerd door het drakenfenomeen is nu bezig met: De nare varaan, een nieuw Suske en Wiske avontuur.
In het najaar komt Paulus de Boskabouter weer op de tv. Niet in de vorm van tekenfilms maar in de vorm van poppen. Men gebruikt dezelfde techniek als bij de Fabeltjeskrant.
Bij uitg. Florijn is een herduk verschenen van het 1e Panda-verhaal. De uitgave die zeer goed van kwaliteit is, is slechts bij de uitgever verkrijgbaar en zal niet in de boekhandel worden gebracht. Prijs *f* 3,75. 'Is dit een grap of om te huilen?'
De streakers die onlangs de stripschriftredaktie tijdens werkzaamheden op haar bureau volkomen verrasten, hebben van de algehele verwarring gebruik gemaakt om een zeldzaam stripwerkje weg te gritsen dat voor publikatie bestemd was. Willen de streakers dit boekje alsjeblieft teruggeven, anders zijn wij genoodzaakt om via deze, onsympathieke, weg een volledige, maar dan ook volledige, beschrijving van hem en haar te geven.
Amsterdam Boek gaat een serie wereldberoemde verhalen in stripvorm uitgeven. Als eerste komen aan de beurt: 20.000 mijlen onder zee door Jules Verne, Robinson Crusoë door Daniel Defoe en Alleen op de wereld door Hector Malot. Een abonnement op de wekelijks verschijnende boekjes (*f* 1,25 p. st.) is mogelijk en geeft recht na iedere 8 boekjes op 1 boekje gratis.
(nog!) Illegaal verschenen de Bommelverhalen 'De Klokker', 'De Dropslaven', 'De Herenopstand' en 'De Zeeslang'. Kwalitatief aanvaardbaar (dat wel).
Helaas Stripschrift nr. 64 zal nooit verschijnen, dat zal de bibliografen onder ons ongetwijfeld pijn doen.

WINKELTJE

In Brussel ontdekt: een leuk winkeltje met allerlei soorten strips, waaronder oude Amerikaanse comix. Adres: Rue du Germoir 6, Brussel. De eigenaar Georges 'Count' Coune is uitgever van The Skull, een filmmagazine, en van Comix 130, een uitstekend magazine met onder andere werk van Frazetta, Lee Falk, Milton Caniff, Esteban Maroto, Greg. Van dit uitstekende blad zijn de nrs. 3 t/m 8 nog te bestellen bij bovengenoemde 'Count' Coune. (80 Bfr. p. st.) Het blad kan ik een ieder aanbevelen.

Reinolt Duerings.

BIJEENKOMST

Van 22 tot 26 mei zal de 2e 'Salon national de la bande dessinée' in Toulouse worden gehouden waar stripuitgevers, uitgevers van stripbladen etc. hun handel zullen laten zien. Tekenaars verluchten de bijeenkomst met praatjes en plaatjes en het publiek kan zien wat er allemaal te koop is en wat praten met hun geliefde striptekenaar. Ook tekenfilms zijn aangename verpozingen. Verder zullen er eksposities zijn van bepaalde onderwerpen uit het stripwezen. Georganiseerd door: Les amis de la Bande Dessinée, 25 Rue Homère, 31500 Toulouse, Frankrijk.

CASTERMAN

Corto Maltese: Vaudou pour le président + La conga des bananes door Hugo Pratt. Beide albums zijn in kleuren.
Alex: De Nijlprins door J. Martin; Lefranc: Het schuilhol van de wolf door J. Martin en B. de Moor; Koene Ridder: Het geheim van koning Arthus door Craenhals; Les 4 as et le Picasso volé door Chaulet en Craenhals; Les Maitres du Tonnere door H. G. Kresse; Les Fils du Vent door H. G. Kresse. Deze laatste albums zijn al eerder verschenen in de Nederlandse taal.
Voor 1975 voorziet men een herdruk van De Vlammenzee door J. Martin (Lefranc).

ROSSEL

Reeds verschenen:
Collection Fantastique: Les nuits de l'épouvante door Maroto ea; Alain Chevalier: Enfer pour un champion door Cap; Pythagore: Les géants de la toundra door Job en Derib; Christopher: Graine de jockey door Duval en Franz.

Te verschijnen:
Alain Chevalier: La course diabolique door Cap; La jungle en folie: Salut la compagnie door Godard en Delinx; Taka Takata deel 3: Opération survie door Jo El Azara; Yalek: Y comme Yalek (herdruk in kleur) door Duchateau en Denayer; Luc Bradefer (Brick Bradford) door Gray en Ritt; La petite orpheline door Mac Durrel (heruitgave 1947).
In september '74:
Collection Fantastique: Ergun l'errant, le dieu vivant door Comes.

HACHETTE

Reeds verschenen: Prince Valiant: reeds vroeger opgegeven; Richard le temeraire: L'éléphant blanc door L. Young en La valléé mystérieuse (Tim Tyler's Luck).
In april '74:
Guy l'Eclair (Flash Gordon) - Le proscrit de l'espace door D. Barry; Illico (bringing up father) - Se rébiffe door Fletcher.

PATSKRANT

In de Patskrant, gratis bijvoegsel van Het Nieuwsblad-Sportwereld, De Standaard, Het Handelsblad, De Gentenaar en De Landwacht (België), is onlangs een strip van start gegaan die handelt over het jongetje Pats. (Zie illustratie.)
Het figuurtje Pats werd ontworpen door Willy Vandersteen. Pats is een rakker, een vrolijke jongen (zoals Willy Vandersteen hem zelf in de Patskrant voorstelt). Hij wordt in zijn avonturen vergezeld door zijn zusje Treezebees en door Flappy, een heel ongewoon diertje dat van de planeet Flappinus op aarde terechtkomt.

PILOTE

Naar het schijnt wordt Pilote, het blad, waarin ondermeer Asterix, Lucky Luke en Ravian (Valérian) verschijnen, binnenkort maandblad. Naast Pilote zal maandelijks uitkomen 'Le journal de Achille Talon (= Olivier Blunder). Er bestaat al een maandelijks verschijnend blad 'Lucky Luke'; hiervan verscheen het eerste nummer in maart. Daarin staan uitsluitend komplete, korte verhalen: Lucky Luke getekend door Morris, een Lucky Luke-verhaal getekend door Albers, een verhaal van Zwier de Zwerver getekend door Tabary, een western-strip (Alexïs McCoy) van Palacios en een strip 'Agar' getekend door Gigi. Dit alles versterkt de indruk dat er een tendens is naar korte komplete verhalen, en misschien ook wel een tendens naar stripmaandbladen.

Reinolt Duerings.

FLASH GORDON

Uitgeverij Born zal eerdaags met een strip 'Flash Gordon' op de markt komen. Bezorgdheid is echter meer op z'n plaats dan vreugde daar deze SF-uitgave totaal niets met de meesterlijk getekende strip van Alex Raymond te maken heeft. De tekeningen zijn van Dan Barry van wie ik niets slechts wil zeggen. Het is alleen niet de echte Flash Gordon. U bent gewaarschuwd.

FANZINES EN MAGAZINES

Falatoff nr. 20/21 is geheel gewijd aan de enige echte vrouwelijke striptekenaar Claire Bretécher. Een groot interview verluchtigd met talloze illustraties en een 2 pagina's lange bibliografie. Verder strips van amateurs, aankondigingen van nieuwe tijdschriften en een kort artikel over de nederlandse tekenaar Dick Bruynesteyn, waarin Appie Happie centraal staat. Het inhoudelijke voortreffelijke tijdschrift is te bestellen bij Kommiks BV (Rijswijk) tegen *f* 3,25.
Buck nr. 12 is een blad dat voor meer dan de helft aan de wonderscenarist Greg is gewijd waarbij natuurlijk de ontelbare strips waar hij aan meewerkt tussen neus en lippen behandeld worden. Grote aandacht ook voor zijn eigen strip Achille Talon (Olivier Blunder). Verder amateurstrips, nieuws over fanzines en boekbesprekingen. In totaal 32 pag. voor Ffr. 3,-. of 25 Bfr. Te bestellen bij: Buck, 101 avenue Paul Hymans, 1200 Bruxelles, België.
Submarine nr. 7 (1e trimester '74). Hierin als hoofdattraktie een artikel over de op 18 oktober 1973 overleden tekenaar Walt Kelly en zijn meesterlijke kreatie Pogo. De samenstellers van dit blad hebben tevens 7 pagina's van de onvertaalbaar geachte Pogo-strip vertaald. In hoeverre dat geslaagd is, is voor mij in 3e instantie moeilijk te beoordelen. Verder een tekening van 2 pag. groot die het 2e deel is van een poster getekend door Cézard. Ook een aflevering van Spartacus door Pierre Dupuis en een in typische Robbedoes-stijl getekende strip 'Les contes de la plume vague' door F'Murr. 'Brève rencontre' door Barbe, een tekenaar die zijn pennevruchten 2 jaar geleden alleen kwijt kon aan wat provinciale stripbladen en nu publiceert in bladen als Lui, Qui en nog een aantal gerenommeerde periodieken. Het blad bestaat dus hoofdzakelijk uit strips. Het 1e deel van de Cézard-poster staat in Submarine 6 dat speciaal aan Cézard gewijd is. Prijs per nr. Ffr. 5,-. Te bestellen bij: Submarine, tav Marc Minoustchine, 5 rue des Chantiers, 75005 Paris, France.

BOEKEN IN 'T KORT

door KEES DE BREE.

ij uitgeverij Helmond zijn in verschillende series een kleie 20 nieuwe albums verschenen. De verhalen, die nu in alumvorm zijn verschenen, hebben allemaal eerder in het eekblad Kuifje gestaan. Zonder over een al te oplettend og te beschikken zal iedereen ie Kuifje kent, bemerkt hebn dat zonder scenarist Greg orgen nog het hele stripimpeum van dat blad (en zelfs in eel België) ineen zou storten. principe natuurlijk een terst kwalijke zaak. Maar ten we de albums eens nader ekijken:

uc Orient, 'Het geheim an de 7 stralen', tekeningen ddy Paape en scen. Greg. Een ruising tussen een SF-verhaal n een doodordinaire detektive. let begin van het verhaal waarn Luc Orient en zijn vriendin ora door 7 verschillende soorlen lichtstralen beschenen worlen en daardoor plotseling over ovennormale eigenschappen eschikken is best goed. Verder aar het eind toe wordt het verhaal echter steeds banaler en gezochter en tot overmaat van ramp is dat gedeelte flink uitgesmeerd. Kortom een halfslachtig album.

Tommy Banco, 'Territorium Zero', tekeningen Eddy Paape en scen. Greg. Via een onwaarschijnlijk begin waarin een uiterst klichématige situatie geschapen wordt door één bezadigde en één heetgebakerde man samen een opdracht te laten vervullen komt er toch een aardig kompleet verhaal uit de bus. Het is de zoveelste uitbeelding van de ondergang van Atlantis. De ontzettend lange dialogen werken wel eens remmend. Toch een leuk verhaal als je tenminste niet let op de ontzaggelijke hoeveelheid uit andere strips overgenomen ideeën.

Rozebottel, 'De lange reis naar het ongerijmde', tekeningen Dany en scen. Greg. In principe is dit een album voor de wat jeugdiger lezer, maar eerlijk gezegd is het als geheel tukken beter dan talloze strips voor ouderen. In droomland eeft een bonte mengeling van lieren, bewegende en sprekende voorwerpen en mensen bij elkaar. Deze gemeenschap besluit iemand uit het ongerijmde (de wereld waar wij in leven) naar hun land te halen. Die persoon heet 'Iedersvriend'. Het is een dichter en het is duidelijk dat zo iemand niet in de wereld van alledag thuishoort. Je krijgt de gekste voorvallen te zien als een delegatie van droomland naar het ongerijmde (werkelijkheid) gaat. Een originele, fraai getekende, moderne versie van Alice in Wonderland. Een onherkenbare variant wel te verstaan.

De Panters, 'De tovenaar bestond niet', getekend door Aidans en scen. Greg. (Kollektie Jong Europa). Een album dat is onderverdeeld in 6 hoofdstukken. Ieder hoofdstuk bevat een kompleet verhaal. Deze komplete verhalen hebben tot doel steeds één van de aspirant Panters te introduceren. Drie meisjes in de grote stad, die samen gaan wonen, besluiten karrière te maken en alles te delen. Een kommune zonder mannen. Eigenlijk horen de Panters eerder thuis in het meisjesweekblad Tina dan in Kuifje. Valse romantiek in kleur.

De Panters

Bernard Prince, 'Verschroeide Aarde', tekeningen Hermann en scen. Greg. In dit verhaal wordt het nieuwste bemanningslid van de Cormoran geintroduceerd, Dotje Poetskatoen, het beertje dat door Bernard Prince voor de verbrandingsdood wordt behoed. Overigens weer het oude liedje nl. een schriel verhaal waarin de strijd tegen de natuurkrachten allesoverheersend is. Bernard Prince die in dit album het verhaal zou moeten dragen, zakt daarbij genadeloos door de mand. Het is als Laurel zonder Hardy of Rijk zonder Johnnie. Een pluspunt is dat Prince wat slordiger begint te worden kwa uiterlijk. Zijn broek heeft veel van die van Blueberry. Over Hermann's tekentalent zijn de meningen verdeeld maar ik pruim hem wel. Hij wordt trouwens steeds beter. Alleen vanwege de tekeningen is dit boek het kopen waard.

Comanche, 'De wolven van Wyoming', tekeningen Hermann en scen. Greg. Een onwerkelijke weergave van het Wilde Westen. Een spaghetti-western waarin eventuele dokumentatie in het niet verzinkt bij de manier van vertellen en bij de handelingen die er verricht worden. Hermann tekent Comanche graag en dat is te zien. Zijn inbreng in het geheel is waarschijnlijk stukken groter dan bij Bernard Prince, die hij eveneens samen met Greg maakt. Greg heeft nl. een voorkeur voor achtervolgingen of tochten, waarbij de hoofdpersonen zich voortdurend op pad bevinden. In verhalen die aan een beperkte lokatie gebonden zijn is hij zwak. Dat brengt ook meer werk met zich mee en dat zou hij niet bol kunnen werken met al die scenario's die hij schrijft. Een gunstige uitzondering is zijn eigen strip Olivier Blunder. Waaruit je kunt konkluderen dat er door een gebrek aan tijd van Greg scenario's uit de bus komen die slechter zijn dan strikt genomen nodig is. Door de liefde voor een bepaalde strip kan de tekenaar natuurlijk zijn eigen inbreng vergroten en zich losmaken uit de vaak té eenvoudige scenario's van Greg. Bij Comanche is dit duidelijk het geval. Ruigheid van personen en omgeving is troef. In dit album het 1e deel van de grote achtervolging die Red Dust op de boef Dobbs inzet. Als je het geweld met een korreltje zout neemt (zoveel doden als er in dit album vallen zijn in werkelijkheid slechts bij de misselijke massale Indianenafslachtingen gevallen), is het een goede strip.

Ton en Tinneke door Franquin. Van deze stripgrootmeester zijn nu bij Helmond 3 albums met gagstrips verschenen, te weten: '60 avonturen van Ton en Tinneke', 'Ton de pechvogel' en 'Boordevol grappen'. De meeste van de gags zijn rondom 1956 gepubliceerd. Een aantal daarvan is ook al in albumvorm (met harde kaft uitgegeven). De laatste strips die waren blijven liggen zijn nu gebundeld. Zelfs voor een aantal van deze komische strips is het scenario van Greg (maar dat was lang geleden, toen had hij nog tijd). Het is leuk te zien hoe een aantal van de in deze oude strips voorkomende figuren naar een andere strip zijn verhuisd. Zoals de zure kaalhoofdige buurman van Ton die later de kantoorgenoot van Guust werd. Ook een aantal karaktereigenschappen en tegenstellingen tussen figuren zijn eigenlijk vroege stadia van de Guust strip. Fraai vergelijkingsmateriaal en vaak nog leuk ook.

Dan Cooper, 'De zaak Minos' door A. Weinberg. Ditmaal geen jagende vliegtuigen of maanwandelingen maar een geval van spionage. Cooper wordt door de omstandigheden gedwongen om zijn vakantie op te geven en achter een stel misdadigers aan te rennen. Dit alles in een tekenstijl die slechter is dan slecht. Houte poppen met een wolkje waar woorden in staan. Zelfs voor reklamewerk te stijf. Brrr!

In de Favorietenreeks: '3e Rondje voor Dommel' door Dupa. Geestig stripfiguur, en taalgebruik. Heeft wel iets weg van Olivier Blunder.

Robin Hoed, 'Een handvol grappen' door Turk en De Groot. 32 pagina's vol gags, gebaseerd op de uiterst vreemde verhouding tussen een kasteelheer en de edelmoedige struikrover Robin Hoed.

Ongein vind je in 'Smokkelwaar in een contrabas', een avontuur van 'die onverbeterlijke Bas' door Mittéï. Deze lfde tekenaar die de aardig begonnen gagstrip van Ton en Tinneke van Franquin op dit ogenblik bezig is te vermoorden.

Van Rik Ringers zijn verder nog herdrukken verschenen:'De ontvoering', 'Rik Ringers in een doolhof' en 'De schaduw van Kameleon' die zo langzamerhand zeldzaam begonnen te worden. Verder is van deze onverslijtbare detektive het nieuwe album 'Onderzoek in het verleden' verschenen waarin vader en zoon zij aan zij de misdaad bestrijden. De moord die in 't heden heeft plaatsgevonden en waar de jonge Rik Ringers mee gekonfronteerd wordt is identiek aan een moord in het verleden waar Rik Ringers Sr. nauw bij betrokken was. Op de Agatha Christie wijze worden er een groot aantal verdachten ten tonele gevoerd en wordt de schuldige pas op de laatste pagina, als iedereen bij elkaar is, ontmaskerd.

Tot slot wil ik nog even de in de Kollektie Jong Europa verschenen albums 'De musketier en de prins der duisternis' door L&F Funcken en 'De emir met de Bedoeïnen', een avontuur van Maarten Milaan door Godard vermelden. In dit laatste verhaal is het water schaarser dan de olie in het Midden Oosten. De kleine Rachid die een klein staatje aan de Perzische golf erft, verandert van een lafaard in een held. Maarten is tevreden en de lezers hopelijk ook.

De bij Helmond verschenen albums kosten ƒ 3,75 per deel. De albums in de Kollektie Jong Europa ƒ 2,95 p. st. en die in de Favorietenreeks ƒ 2,25 p. st.